

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

Журнал Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

№ 1-2 (58-59) '2016

З М І С Т

7 / Слово начальника факультету
У навчанні курсантів – уроки війни

11 / Кафедра: навчальний процес
Пріоритет – досвід бойових дій

14 / Ато. Викладач. Відрядження
Навчання триває навіть на передовій

18 / 3 когорти мужніх
Філігранна робота «Тихого»

22 / Міжнародна співпраця
Зустрічаються рівноправні партнери

26 / У строю – офіцери запасу
*Готувати офіцера не для ...
зарахування у запас, а для Українського
війська!*

30 / Мужність
Дай йому, Боже ...

**37 / Інформаційно-психологічна
протидія**
*Історія нічого не навчила, або
Навіщо Росія створює нове ударне
угруповання*

Головний редактор
Ігор МАХНО

Редакційна колегія:
Павло ТКАЧУК
Юрій ГУСАР
Ігор МОСЕЙЧЕНКО

Дизайн та верстка:
Ірина ШАПОВАЛОВА

Думка редакції не завжди збігається з думкою авторів. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.

Редакція залишає за собою право використовувати матеріали, редагувати та скорочувати їх на свій погляд. Листи, рукописи, фотоматеріали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами – лише на сторінках журналу.

При використанні матеріалів посилання на журнал обов'язкове.

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 17548-6398Р
від 17.03.2011 року

Адреса редакції:
79012, м. Львів,
вул. Героїв Майдану, 32
E-mail: asvpress@gmail.com
Інтернет: <http://www.asv.gov.ua>

Віддруковано
в друкарні Національної
академії
сухопутних військ
імені гетьмана
Петра Сагайдачного

Обсяг – 10 друк. арк.
Замовлення
№ 6 від 02.02. 16
Наклад – 500 прим.

Начальник Національної академії сухопутних військ
генерал-лейтенант Павло ТКАЧУК:

«АКАДЕМІЯ - ОРГАНІЧНА СКЛАДОВА ЗБРОЙНИХ СИЛ І АЖ НІЯК НЕ Є ВІДОКРЕМЛЕНОЮ ВІД ЗАВДАНЬ, ЩО ВИКОНУЮТЬСЯ АРМІЄЮ»

На розширеному засіданні
колегії оборонного відомства
(у жовтні 2015 року)
Міністр оборони України
генерал армії України
Степан Полторак, зокрема,
зазначив, що участь Збройних
Сил України у проведенні
Антитерористичної
операції на Сході нашої
держави показала: значна
частина офіцерів не лише
тактичного, а й оперативно-
тактичного та оперативно-
стратегічного рівнів, які
навчались у вищих військових
навчальних закладах, не
завжди були готові своєчасно
приймати необхідні вірні
рішення у складних умовах.

За словами Міністра оборони, аби виправити цю ситуацію, насамперед повинна спрацювати система підготовки офіцерів, необхідно оперативно переглянути програми навчання, провести атестування науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів. Тому глава військового відомства вкотре наголосив на необхідності активізації реформування військових ВНЗ та в контексті порушеної проблеми позитивно оцінив колектив Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, який очолює генерал-лейтенант Павло Ткачук.

Щодо роботи решти керівників військових ВНЗ, Степан Полторак, зокрема, зазначив: «...Вимушений констатувати, що деякі керівники не відчують загрози, не відчують необхідності реформуватися, створювати нові умови і змінювати підходи до навчання.

Звертаюсь до вас – це перший тест на відповідність обійманім посадам».

А ще додав, що весь керівний склад вищих навчальних закладів має пройти через зону проведення Антитерористичної операції, безпосередньо беручи участь у плануванні та веденні бойових дій. Начальниками кафедр, їхніми заступниками, викладачами мають бути тільки учасники АТО.

– Павле Петровичу, отримати позитивну оцінку діяльності Академії від Міністра оборони, безумовно, надзвичайно приємно. Але, знаючи вас і ваш колектив, переконаний, ви не зупинитесь на досягнутому. Навпаки, це спонукатиме вас до активної креативної діяльності задля створення ефективної системи підготовки офіцерів з урахуванням викликів часу та передового іноземного досвіду.

– Академія – органічна складова Збройних Сил і не є відокремленою від завдань, що виконуються військом. Ми й надалі докладатимемо максимум зусиль, аби про наш виш говорили як про потужну кузню підготовки висококласних офіцерських кадрів.

На чому ґрунтуються мої переконання? У колективу дійсно великий потенціал, і гартувався він не сьогодні та не вчора. У непрості часи нищення Українського війська ми зберегли

військовий інститут у Львові, а згодом на його базі створили видовий виш. Ми вийшли із цієї битви переможцями. І, передусім, тому, що змогли поєднати традиції вітчизняної школи з тогочасними досягненнями у підготовці офіцерських кадрів військово-навчальних закладів провідних країн світу. Ми не допустили руйнації навчально-матеріальної бази, зберегли кращі науково-педагогічні кадри, а відтак, впровадили таку систему навчання, яка не лише забезпечує підготовку висококласних спеціалістів, але й вражає нині закордонних колег.

адаптуватися до динамічних процесів трансформації підготовки військових фахівців. Відтак, дали «зелене світло» бойовим офіцерам, які брали участь в АТО, пройшли горнило афганської війни чи служили в миротворчих місіях у «гарячих» регіонах світу.

Аналізуючи на початку Антитерористичної операції дії командирів підрозділів, ми констатували, що вони не завжди приймали вірні рішення на виконання бойового завдання. На це зреагували відповідні структури оборонного відомства, Генерального штабу ЗС України,

і зовсім інша – коли конкретне бачення щодо удосконалення навчального процесу викристалізовується в районі бойових дій.

Тому наші офіцери і сьогодні перебувають у зоні АТО на посадах командирів, начальників штабів, служб, офіцерів структур по роботі з особовим складом тощо. Після повернення з відряджень вони складають звіти, готують методичні, рекомендаційні матеріали, виступають перед колективами кафедр, навчальних підрозділів. У такий спосіб ми отримуємо об'єктивну оцінку не лише того, що відбувається на Донбасі, але й нашої роботи з підготовки фахівців. Ми напрацьовуємо необхідний нам бойовий досвід, ціна якого – життя і перемога!

– Павле Петровичу, а наскільки оперативно вдається вам коригувати навчальні програми з урахуванням бойового досвіду АТО?

– Ми з певною періодичністю переглядаємо графіки навчального процесу, при цьому акцент робимо передусім на практичній складовій. Все це відбувається з урахуванням не лише конкретних рекомендацій відповідних структур оборонного відомства, Генерального штабу ЗС України, але й досвіду офіцерів командної ланки, науково-педагогічних працівників, які відряджаються в зону АТО. Саме узагальнення досвіду бойових дій наповнює навчальний процес курсантів конкретикою.

Після повернення наших офіцерів із зони збройного протистояння за результатами їхньої роботи були внесені зміни та доповнення, наприклад, у систему первинної військово-професійної підготовки курсантів. У підготовці курсантів механізованих і танкових підрозділів удосконалено методики формування навичок з ведення контрзасадних дій, контрснайперської

Що важливо: з початком збройного протистояння на Сході України ми одразу розпочали переводити виш, скажімо так, на воєнні рейки. Чітко усвідомлювали, що без урахування досвіду АТО не підготуємо фахівців для війська. Я вдячний підлеглим за розуміння моїх вимог щодо організації навчального процесу в умовах, коли йде війна.

– Знаю, що довелося приймати непрості кадрові рішення, оновлюючи науково-педагогічний склад вишу...

– Це був вимушений і справедливий крок. Ми відмовилися від викладачів, які мали недостатні морально-ділові якості та не змогли

і до всіх вищих військових навчальних закладів надійшли матеріали з аналізом застосування військових частин та підрозділів під час АТО, конкретними рекомендаціями щодо використання в навчальному процесі набутого бойового досвіду.

Також на Вченій раді Академії ми постановили, що для узагальнення досвіду АТО потрібна обов'язкова присутність викладацького складу, офіцерів – командирів видового вишу, Міжнародного центру миротворчості та безпеки, 184-го навчального центру безпосередньо в зоні збройного протистояння. Адже одна справа, коли рекомендації надходять «згори»,

боротьби, стрільби з озброєння бойових машин і танків на великі відстані.

А майбутні офіцери-артилеристи вивчають нині прийоми та способи підвищення мобільності дій підрозділів на полі бою, нові види вогню артилерії, способи досягнення точності ударів ракетних військ та вогню артилерії з урахуванням сучасних засобів розвідки та підготовки даних для завдання ударів.

Ми запровадили курс коригувальника вогню артилерії в підготовку курсантів механізованих та танкових підрозділів. Курсанти Академії всіх спеціальностей проходять спеціалізовані курси бойового виживання воїна, мінної безпеки та протидії саморобним вибуховим пристроям.

– Чи свідчить внесення усіх цих змін у процес підготовки офіцерів про те, що ви позбулися багатьох стереотипів та стандартів радянської школи?

– Ми передусім відмовилися від жорсткої централізації ведення бойових дій бойовими

підрозділами. Поясню: раніше, приміром, у батальйоні планувалося застосування підпорядкованих підрозділів фактично включно до механізованого відділення. Сьогодні ж кожному командирі надається певна свобода, і саме він приймає рішення та відповідає за результати бою.

Такої самостійності й навчаємо майбутніх командирів взводів. Тепер вони знають, що це їхня прерогатива приймати рішення, від яких залежить успішне виконання бойового завдання. При цьому з боку «верхів» – жодного тиску, диктату щодо бойового порядку, системи оборонних рубежів, позицій. За них відповідає командир підрозділу.

Курсантам надається самостійність у підготовці та прийнятті рішень, а багатоваріантність при прийнятті рішень на ведення бойових дій дозволяє вибрати один із кращих варіантів застосування свого підрозділу.

Від того, як навчений конкретний солдат, командир взводу,

як діє конкретний підрозділ, багато в чому залежить кінцевий результат виконання бойового завдання. Потрібно усвідомити, що вже немає суцільних фронтів. Кожний підрозділ веде мобільні бойові дії. Звідси, чим якіснішою буде підготовка первинної ланки офіцерського складу, тим більше шансів перемогти!

У цьому велику роль відіграють польові складові Академії – Міжнародний центр миротворчості та безпеки і 184-й навчальний центр, які активно використовуються для вишколу майбутніх офіцерів, проведення відповідальних міжнародних навчань та тренувань, до яких залучаються як курсанти, так і офіцери.

Бесіду провів Ігор МАХНО

На знімках:

курсанти Академії під час

польового вишколу;

начальник кафедри інженерної

техніки полковник Володимир

Кривцун демонструє вихованцям

модель шляхопрокладача БАД-М;

демонстрація новітніх розробок

озброєння на щорічній

науково-практичній конференції

У НАВЧАННІ КУРСАНТІВ - УРОКИ ВІЙНИ

Минулоріч, у лютому, на півроку раніше, ніж зазвичай, відбувся випуск офіцерів Академії, які одразу відбули в район проведення Антитерористичної операції. З урахуванням того, що і цього річного випуск може стати прискореним, керівництвом вишу були внесені зміни у систему підготовки

фахівців для Сухопутних військ ЗС України.

Сьогодні ми пропонуємо розповідь полковника Артура Лунькова про те, як провадився цей процес на факультеті бойового застосування військ, який він очолює. В наступних номерах журналу про цей процес зможуть розповісти начальники інших факультетів.

Безумовно, достроковий випуск вимагав від нас завчасно провести відповідну роботу. Передусім, ми погодили із замовником усі нюанси щодо підготовки військових фахівців за програмами прискореного випуску. У визначені терміни розробили перехідні навчальні плани, додатки до програм навчальних дисциплін, оновили методичне забезпечення для проведення занять тощо. Для викладання залучили найбільш досвідчених та підготовлених викладачів.

Змінили і тривалість навчального дня: дев'ять годин курсанти займалися під керівництвом викладачів, а три години були виділені для самостійної підготовки. Перед державною атестацією спланували двотижневий вихід курсантів на полігон, у ході якого перевіримо майбутніх офіцерів щодо набутих ними знань та умінь в управлінні підрозділом, організації системи вогню, технічній підготовці, методичних навичок з профілюючих навчальних дисциплін.

У процесі навчання та вишколу враховували досвід застосування підрозділів механізованих та танкових військ у зоні проведення АТО. Саме тому до перехідних навчальних планів додали додаткові програми навчальних дисциплін із військово-медичної підготовки, морально-психологічного забезпечення (вивчення методики антистресової підготовки), корегування вогнем артилерії, протидії саморобним вибуховим пристроям.

Для фахівців механізованих та танкових військ додатково спланували виконання вправ водіння, у тому числі в колоні. Майбутні офіцери-танкісти вивчали також будову, тактико-технічні характеристики, бойові можливості танка Т-72. Противника потрібно знати, як кажуть, із середини.

Досвід Антитерористичної операції узагальнювали і під час

проведення науково-методичних, науково-практичних семінарів на кафедрах та факультеті розробляли практичні рекомендації щодо його впровадження у навчальний процес. Приміром, на кафедрі тактики додали вивчення таких питань, як особливості розташування механізованої (танкової) роти на місці, у базових таборах та під час дій в сторожовій охороні, пересування підрозділів у визначений район.

У методичні розробки з навчальної дисципліни «Управління діями механізованих (танкових) підрозділів» ввели особливості пересування військових частин (підрозділів) по території, що контролюється сепаратистськими організаціями, підготовку та супроводження колон підрозділами Збройних Сил України по тимчасово окупованій території.

Ретельніше підійшли до вивчення тактики дій сепаратистів під час влаштування засідок, заходів щодо організації та ведення контрзасідних дій, особливостей тактики проведення малих колон, рекомендацій щодо порядку дій командирів частин (підрозділів) під час блокування

цивільним населенням військових частин у пунктах постійної дислокації (базових таборах).

У робочі програми навчальних дисциплін на кафедрі вогневої підготовки внесли зміни щодо вивчення зброї, яка надійшла на озброєння у військові організми, що залучаються до Антитерористичної операції. Під час польового вишколу майбутні офіцери виконували вправи стрільб із стрілецької зброї та гранатометів з борта військової техніки та бійниць бойових машин, з підствольного та автоматичного гранатометів із закритих вогневих позицій, а також з використанням різних видів укриттів.

Враховували досвід АТО і при стрільбі танкової роти із закритої вогневої позиції, в тому числі і на великій відстані, щодо порядку відбору та підготовки снайперів, при вивченні зразків зброї, які були зняті з озброєння, але ефективно використовуються в зоні збройного протистояння (станковий протитанковий гранатомет СПГ-9, кулемет ДШК та озброєння бойової машини БМП-1, танка Т-72).

На кафедрі тактико-спеціальних дисциплін більше часу надали для вивчення та практичного

застосування технічних засобів розвідки, особливо приладів нічного бачення. Окремим навчальним питанням виділили особливості організації спостереження, ведення розвідки дозорним відділенням, проведення засідок, нальотів, застосування розвідувального (бойового розвідувального) дозору тощо. Внесено зміни у зміст навчальної дисципліни «Бойова система виживання воїна» та збільшено кількість годин на вивчення та проведення практичних занять щодо дій військовослужбовців на підконтрольній противнику території.

Позитивним є й те, що фахівці кафедри тактики розробили, по суті, новий замисел проведення двостороннього комп'ютерного командно-штабного навчання «Золотий Лев» з використанням засобів імітаційного моделювання в ланці «рота – батальйон».

Його особливість відтепер полягає в тому, що загальна і часткова обстановка, викладені в тактичному завданні, відтворюють хронологічні рамки,

внутрішньополітичну ситуацію та воєнно-політичну обстановку, яка була в Україні у лютому – травні 2014 року. При цьому організаційно-штатна структура підрозділів «рожевих» відповідає структурі підрозділів ЗС Російської Федерації, а «калінових» – структурі підрозділів ЗС України. При цьому планом нарощування обстановки у ході розіграшу бойових дій передбачається вирішення курсантами низки ввідних, які є типовими для наших підрозділів, що залучені до проведення Антитерористичної операції.

Зрозуміло, що ми надзвичайно прискіпливо ставимося до побажань та порад наших офіцерів, які виконували завдання в зоні проведення АТО. На Схід України вже відряджалися полковники Володимир Ожаревський, Олександр Тимощук, підполковники Сергій Гуцалюк, Ігор Польцев, Андрій Степаненко, Михайло Мацик, майори Дмитро Опалак, Руслан Прус, Юрій Дорофєєв, Руслан Лісняков, старші лейтенанти

Ярослав Стеців, Володимир Вишневський. Результати їхньої діяльності в зоні збройного протистояння узагальнювалися та обговорювалися під час нарад, семінарів, зустрічей з особовим складом, вносилися у відповідні плани та програми навчальних дисциплін.

Керівництво факультету, кафедр підтримує тісний зв'язок із нашими вихованцями. Спілкуємося з ними як під час їхніх відвідин Академії, так і через засоби масової комунікації. Це дає змогу відслідковувати й оперативно реагувати на особливості ведення бойових дій у ході АТО, а також коригувати нашу діяльність у питаннях навчання та виховання курсантів.

За останній час відбулися зустрічі із капітаном Артемом Безбородовим, старшими лейтенантами Сергієм Гаспаряном, Георгієм Ольховським, Артуром Панченком, Семеном Ржевським, Ділявером Тайфуким, лейтенантами Андрієм Кизилом, Романом Татариним та багатьма іншими. Всі вони

закликали курсантів ретельно вивчати та якісно експлуатувати, ремонтувати бронетанкову техніку, набувати практичних навичок щодо ведення вогню із різних видів озброєння та стрілецької зброї, тактичних дій у населених пунктах та у складі малих тактичних груп. До речі, Герой України капітан Володимир Гринюк особисто брав участь у проведенні комплексного заняття з курсантами під час одного з польових виходів.

Готуючи командирів для механізованих і танкових підрозділів, науково-педагогічні працівники, окрім знань за фахом, особливу увагу приділяють формуванню командира-лідера, офіцера, який здатний особистим прикладом організувати та повести за собою підлеглий особовий склад. Для цього він повинен бути дійсно професіоналом своєї справи. Тому формування лідерських якостей майбутніх офіцерів відбувається в загальній системі навчання та виховання молодого офіцера для Українського війська.

До речі, деяких змін зазнала і наша навчально-матеріальна база. В районі НТП г. Пісочок обладнали взводний опорний пункт («метелик»), аналогічно до тих, що діють у зоні проведення АТО. Під час польових вишколів з тактики, комплексних занять повніше використовували можливості створеного у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки Центру імітаційних систем MILES.

Окремо потрібно сказати про роботу командирів курсантських підрозділів. На факультеті проведено велику роботу щодо підбору офіцерів на посади курсових офіцерів, начальників курсів. Сьогодні призначені на посади начальників курсів капітани Іван Русин та Олександр Кобцев, які мають досвід участі у бойових діях під час проведення АТО. А на посади курсових офіцерів прибули капітани Дмитро Селіванов та Максим Іванченко, старший лейтенант Сергій Задачин, що, переконаний, надзвичайно позитивно вплине на процес навчання та виховання майбутніх офіцерів. Адже в ході занять, організації виховних заходів, повсякденної діяльності вони передають свій досвід, навчаючи та виховуючи підлеглих на особистому прикладі, є авторитетом та прикладом для наслідування.

Нині можу з впевненістю сказати, що Збройні Сили України матимуть гідне поповнення, яке долучиться до звитяг і остаточної перемоги над агресором!

*Начальник факультету
бойового застосування військ,
кандидат історичних наук
полковник Артур ЛУНЬКОВ*

«До виконання функціональних обов'язків ставиться з високою відповідальністю та сумлінням. Керує та особисто розробляє документи з планування,

організації та обліку

навчальної, виховної, методичної, наукової роботи та науково-технічної діяльності кафедри. Організовує й особисто проводить показові, відкриті, інструкторсько-методичні заняття та інші заходи з науково-педагогічними працівниками і курсантами.

Ефективно використовує у навчально-виховному процесі досвід бойової підготовки військ», – це рядки зі службової характеристики начальника кафедри тактики полковника Сергія ПОХНАТЮКА.

ПРІОРИТЕТ – ДОСВІД БОЙОВИХ ДІЙ

Офіцер як один із найкращих викладачів і методистів навчального закладу був нагороджений почесним нагрудним знаком начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України «За досягнення у військовій службі» I ступеня.

Позитивні слова можна використати й для розповіді про інших науково-педагогічних працівників кафедри факультету бойового застосування військ, які у своїй роботі вміло поєднують і викладацький, і методичний види діяльності.

Декому, можливо, здається, що викладати науку перемагати не зовсім цікаво, адже вона має свої канони, в яких є місце лише варіантам дій. Але це зовсім не так. У тактиці та у системі управління діями підрозділів існує і творчий підхід, і тут багато чого залежить від прийняття командиром того чи іншого рішення. Головне, щоб воно, це рішення, було безпомилковим та базувалося на всебічному вивченні обстановки. Саме цього і навчають тут курсантів, використовуючи власний досвід, теоретичні знання, засоби навчання та різні програми.

Майже два роки Антитерористичної операції, що триває на Сході нашої країни, суттєво позначилися на організації навчального процесу у нашому виші: змінено програми дисциплін, підвищено вимоги щодо підготовки курсантів, з'явилися нові вправи тощо.

Яким чином використовують досвід, набутий під час бойових дій, на кафедрі тактики?

За словами старшого викладача підполковника Романа Слободянюка, він розповсюджується під час занять в аудиторіях, у Центрі імітаційного моделювання, у Центрі миротворчості та безпеки Академії, у ході польових виходів факультетів.

Наприклад, сьогодні на кафедрі курсанти навчаються роботі командира підрозділу та особового складу при потрапленні у засідку, при діях як на техніці, так і в пішому порядку, діям при супроводженні колон, де основними завданнями є

збереження вантажів і скоріше виведення машин з бою. Під час ведення наступального бою вивчаються способи атаки із використанням техніки, тобто дії під її прикриттям. Відпрацьовуються способи взаємодії танкових підрозділів із механізованими та навпаки.

Крім цього, курсанти-танкісти навчаються новим прийомам дій як окремих бойових машин, так і взводів. Приміром, застосовується «карусель», коли танки ведуть по противнику безперервний вогонь, або стрільба уздовж фронту, як то кажуть, «вісімкою».

– Навчаються курсанти і способам пересування на броні та безпосередньо у бойових машинах, – розповів офіцер. – Сьогодні ми приділяємо значну увагу і такій важливій темі, як «Бій у місті», де безумовно врахований досвід бойових дій у Дебальцевому, в Іловайську, населених пунктах Донеччини та Луганщини. Вивчають курсанти і тонкощі тактичної медицини, адже заняття на нашій кафедрі не оминає жоден з них.

У цей день мене ознайомили і з роботою методичного класу, який створено на кафедрі. Тут є усе необхідне для якісного проведення занять щодо вивчення

досвіду бойових дій: підібрані література, періодичні видання, вирізки із друкованих ЗМІ. Та й викладати тактику, використовуючи саме цей досвід, на кафедрі є кому: серед майже двох десятків викладачів кафедри – п'ятеро учасників АТО. Це – старші викладачі підполковник Сергій Таранець, підполковник Андрій Степаненко, підполковник Валерій Добрянський, начальник навчально-тренувального комплексу старший лейтенант Віталій Каленніков та технік НТК старший сержант Василь Михайленко. Є на кафедрі й інші учасники бойових дій, які проходили службу у різних «гарячих точках!» світу. Науково-педагогічний працівник підполковник Володимир Хоменко брав участь у виконанні миротворчої операції в Косово. Працівники ЗС України полковники запасу Євген Вірко та Сергій Давиденко у свій час виконували військовий обов'язок в Афганістані, а Михайло Годій – у далекому В'єтнамі. Їм є про що згадати, є про що розповісти. А потім, погодьтесь, слово того викладача, який особисто чув посвист куль, коштує чимало та й сприймається із особливою увагою.

За словами офіцерів та інших науково-педагогічних працівників, кафедра тактики підтримує постійний зв'язок із випускниками Академії, які сьогодні перебувають у зоні Антитерористичної операції. При нагоді вони приїздять до рідної альма-матер, зустрічаються зі своїми наставниками та курсантами вишу, нерідко телефонують колишнім викладачам, ставлячи запитання, консультуються щодо вирішення тої чи іншої проблеми, отримують поради.

А загалом, як я дізнався, роботи на кафедрі тактики значно побільшало. Так, крім основного свого призначення, викладачі залучаються для проведення занять із мобілізованими офіцерами, командирами рот і начальниками штабів підрозділів з військ, зі слухачами курсів перепідготовки для майбутніх молодших лейтенантів, курсів перепід-

готовки офіцерів на командирів механізованих взводів. Такими сьогодні є вимоги часу, концепції будівництва та розвитку вітчизняного війська. І тон у всьому цьому, безумовно, задає керівник колективу – начальник кафедри. Сьогодні полковник Сергій Похнатюк – кандидат військових наук, доцент, автор 50 наукових, навчальних та методичних робіт. Він бере активну участь у розробці та виданні навчальних посібників і підручників.

Сергій Володимирович на «відмінно» закінчив курси мовної підготовки, які діють у нашому виші. Оволодівши англійською, він має можливість шукати нові матеріали для покращення лекцій у мережі інтернет, ознайомлюватися із цікавими публікаціями у фахових виданнях. Як дізнався автор рядків від науково-педагогічних працівників і колег офіцера Похнатюка, він вже неодноразово перебував за кордоном, зокрема у Німеччині, де метою відрядження

було вивчення досвіду іноземних військових навчальних закладів, особливостей підготовки офіцерських кадрів армій інших країн. За словами співрозмовників, полковник був неодноразовим номінантом військово-патріотичної акції «Офіцер честі». Крім цього, він постійно бере активну участь у проведенні показових занять, навчально-методичних зборів тощо. А ще Сергій Володимирович був одним із засновників започаткування та проведення командно-штабних навчань із використанням засобів імітаційного моделювання «Золотий лев», які вже кілька років поспіль проходять в Академії.

Отже, науку перемагати сьогодні на кафедрі тактики викладають фахово, на високому рівні. Адже цей підрозділ є найстарішим у виші, і ним у нашому видовому військовому навчальному закладі пишаються по праву.

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

НАВЧАННЯ ТРИВАЄ НАВІТЬ НА ПЕРЕДОВІЙ

Підполковник Сергій Таранець – старший викладач кафедри тактики факультету бойового застосування військ.

Випускник Сумського військового інституту артилерії.

Проходив службу командиром взводу, артилерійської батареї, заступником начальника штабу та начальником штабу окремого аеромобільного батальйону у Хирові та Львові.

З 2006 року – викладач факультетів аеромобільних військ і розвідки, ракетних військ і артилерії та бойового застосування військ. У 2015 році завершив навчання в Національному університеті оборони

України. Навчався за спеціалізацією «бойове застосування та управління діями високомобільних десантних військ та сил спеціальних операцій». Магістр.

Влітку минулого року перебував у відрядженні в зоні Антитерористичної операції. Виконував завдання у складі групи Генерального штабу Збройних Сил України з організації оборони переднього краю сектора «А».

У цьому матеріалі офіцер розповідає про свою бойову роботу на передовій, про використання досвіду АТО в навчальному процесі у стінах Академії...

– ...У зону бойових дій я потрапив не випадково. За роки служби у військах пройшов відповідний вишкіл, набув небаяких командирських знань та навичок. У свій час закінчив курси підготовки інструкторів миротворчих підрозділів, де вивчав особливості служби у бойових умовах – супроводження конвоїв, патрулювання, дії на блокпостах тощо. За кілька років готувався до служби у Республіці Ірак, але виконувати там завдання не судилося. Вже тут, в Академії, подавав рапорти з проханням скерувати мене до зони Антитерористичної операції, і згодом, вважаю, мені пощастило.

У секторі «А» побував у багатьох місцях: Новотошківському, Кримському, Золотому, Оріховому, Зайцевому, Первомайському, Біловодську. Був у станиці Луганська та на 29-му блокпосту. З чого складалася моя безпосередня робота? З налагодження оборонних дій на взводних опорних пунктах. А починалась вона з бригади: вивчення загального стану справ, усвідомлення поточної обстановки, знайомства з людьми.

Не є таємницею, що у зоні АТО інколи не вистачає командирів підрозділів, і завдання на передовій виконують ті, хто потрапив до військ за мобілізацією. Про професійний вишкіл цих військовослужбовців говорити не доводиться. Як правило, вони закінчили військові кафедри у

вишах і займані посади обіймають тимчасово. Одним словом, не навчили у свій час такого командира діяти як слід, і досвіду він необхідного, звісно, не має.

Наприклад, прибуваю на взводний опорний пункт на передовій лінії оборони. Разом із командиром обходимо позиції. Оглядаю рубежі і знайомлюся із діями особового складу під час ведення бою. Діяв не як інспектуюча особа. Мене цікавило майже усе: як здійснює командир управління підрозділом, де відповідні рубежі відкриття вогню, де ділянки його зосередження, яким чином організовано взаємодію. Узагальнивши картину, робиш висновки, надаєш рекомендації. Починалося навчання і командира взводу, і особового складу підрозділу щодо організації роботи з удосконалення ВОПу. Причому здійснювалося це не лише під час затишшя, а й під обстрілом ворога. Створювалися схеми опорного пункту, переносилися вогневі позиції, спостережні пункти. За один-два дні люди отримували необхідні знання і ставилися до цього навчання дуже відповідально, адже йшлося про реальні бойові дії, збереження життя

військовослужбовців, вміння давати гідну відсіч агресорові. А на війні, як відомо, засвоюють необхідне дуже швидко, адже противник перед тобою не умовний, а справжній, який намагається тебе перемогти.

Наведу один епізод, коли особистий приклад став краще, ніж тисяча багаточасових пояснень. Так, працюючи у ротному опорному пункті, поблизу одного з населених пунктів Луганської області, був на вогневій позиції мінометної батареї, яка діяла в інтересах командира цього РОП. Командир батареї працював із закритої вогневої позиції по цілях, координати яких йому надавали. При цьому ані ураження цих цілей, ані відхилень розривів під час виконання вогневих завдань не спостерігав. Довелося вивести його на КСП до переднього краю РОП з метою практичного відпрацювання заходів та роботи командира на КСП батареї. Під час пристрілки по спостережному пункту противника була виявлена розвідувальна група, яка здійснювала просування по глибокому яру в бік міжпозиційного простору РОП. Відповідно до ситуації вогонь корегувався, адже

ми працювали на ураження цієї розвідувальної групи, яка терміново відходила, намагаючись укритись від мінометного обстрілу. Але, напевно, знаходячись під мінометним обстрілом, ця розвідувальна група запросила допомогу для евакуації, тому що противник відкрив вогонь зі всіх вогневих засобів, які були в його розпорядженні, по всьому передньому краю батальйонного району оборони наших підрозділів.

Групи сепаратистів, які мали забезпечити вихід своїх, потрапивши під обстріл, зосередили бойові машини та особовий склад з озброєнням на околиці села, яке знаходилось під контролем бойовиків. Прив'язавши ці цілі, командир батареї вирішив, що дальності застосування мінометів не вистачає для ураження ворога,

та й взагалі необхідно залишити КСП батареї та відходити, зважаючи на досить сильний та щільний вогонь противника, який разом з інтенсивною роботою снайперів не дозволяв не те що корегувати вогонь, а й взагалі висовуватись.

Було ніяково дивитись на бійців, які мали утримувати свої позиції, залишаючись без підтримки мінометної батареї. Після декількох хвилин роздумів я запропонував командирі батареї розділити батарею на вогневі взводи, які мали діяти за різними вогневими завданнями, та один із вогневих взводів перемістити ближче до противника для забезпечення ведення вогню по цілях, – на непідготовлену закриту вогневу позицію, яка мала природне укриття, та підготувати для цього взводу

установки для стрільби по цих цілях. А той час, що був необхідний 2-му вогневому взводу для переміщення на ЗВП, я вирішив використати для ураження противника, що здійснював просування в бік опорного пункту. Але щільність вогню противника не дозволяла командирі батареї якісно виконувати бойове завдання, змушуючи його сидіти в траншеї без змоги спостерігати за полем бою.

У цій ситуації мені прийшлося взяти бінокль та, лежачи на бруствері траншеї (тільки в такому положенні можна було спостерігати за яром, по якому вівся вогонь), продовжувати корегувати стрільбу мінометної батареї.

Ці дії під поглядами бійців, напевно, змотивували командира батареї зайняти таке саме положення на бруствері та продовжити виконання вогневих завдань.

З надходженням доповіді від СОБа про готовність 2-го вогневого взводу до виконання завдань приступили до ураження цілей в районі, де була зосереджена прихована техніка противника та склади озброєння. Після двох пристрілювальних пострілів веденням швидкого вогню на 3 установках прицілів та 2 кутоміра (для збільшення щільності вогню та площі ураження) було точно уражено ці цілі. Напевно, ураження цих цілей для противника було болючим, тому що після їх ураження він застосував комплекс РЕБ, залишивши наші підрозділи без радіозв'язку (глушилися навіть мобільні телефони).

У цей час інші групи бойовиків намагались наблизитись до місця, де була уражена його розвідувальна група, а змоги перенести вогонь мінометів по них не було в зв'язку з ситуацією, що склалась. З огляду на це командир батареї знову запропонував відходити. Зважаючи на те, що ми знаходились в обороні, а в обороні повинен бути

проводовий зв'язок (щоправда, він був на КСП опорного пункту, до якого було метрів 300 – 400 від того місця, де ми знаходились), я запропонував командир батареї взяти зброю і висуватись слідом за мною на КСП опорного пункту. Так, подолавши під обстрілом зазначену відстань, було здійснено ураження живої сили противника шляхом введення коректур в установки по крайній цілі, по якій вів вогонь 1-й вогневий взвод (2-й вогневий взвод до того часу вже працював разом з 1-им вогневим взводом). За спостереженими результатами вогневого ураження було ясно, що жива сила противника, яка висувалась на допомогу розвідувальній групі, знищена. Після цього противник припинив вести вогонь та запросив перемир'я для того, щоб зібрати вбитих та поранених. Цей бій тривав близько 4-х годин, після цього противник більше 2 діб взагалі не відкривав вогонь у бік наших позицій, хоча до цього кожен день було по 3-4 бойових зіткнення.

Згодом було приємно спостерігати за роботою командира цієї батареї, коли він у своїй повсякденній діяльності більше не констатував фактів неможливості виконання завдання, а шукав можливості, проявляючи розумну ініціативу та наполегливість.

Відбулося це під населеним пунктом Кримське, між Сокільниками та Сміливим, де дошкуляли нам «сепарські» школи підготовки диверсантів, саперів, розвідників і снайперів. Усю практичну частину своїх занять вони проводили у реальних зіткненнях із нашими воїнами.

У нашій роботі, про яку розповідаю, дрібниць не було. Навчалися ретельно працювати і з документами. Пригадую, як на одному з ВОПів поцікавився у командира підрозділу: «Чи маєте Ви робочу карту? Покажіть, будь ласка». Виявилось, що офіцер звичайно знав про

такий важливий документ кожного командира, але самої карти не мав та й не міг правильно із нею працювати. Відправив його до старшого начальника, щоби отримав необхідне, наніс обстановку. В результаті наданої допомоги у кінці того дня з'явилася у підрозділі й схема опорного пункту з усіма позначками, і ставлення людей до конкретної бойової роботи змінилося.

За час відрядження у зону АТО я пройшов, якщо можна так висловитися, усі ВОПи переднього краю сектора. Упевнений, зусилля і мої, й інших офіцерів своєї мети досягли, наша практична допомога, наші рекомендації зробили чимало.

...Нині, викладаючи курсантам дисципліни «тактика» і «управління діями механізованих та танкових підрозділів», у дечому інакше ставлюся до процесу навчання. Гадаю, поіншому дивляться на свого викладача, який побував у бойових умовах, і наші вихованці. Курсантам не дуже цікаво сприймати матеріал, який науково-педагогічний працівник викладає їм з навчального посібника. Зрештою вони самі можуть про це прочитати, узявши книжку у бібліотеці. Інколи від майбутніх офіцерів доводиться чути: мовляв, там, у зоні АТО, усе не так, ми цього навчатися не хочемо. Доводжу, що ми навчаємо кожного, як згідно з Бойовим статутом робити на війні правильно, а у реальних умовах діяти, виходячи з реальної обстановки, не за шаблоном.

Часто під час занять намагаюся використати якісь приклади з досвіду бойових дій. Надаю можливість курсантам розібрати ту чи іншу ситуацію, відшукати рішення. Підказую, якщо ця робота вимагає більш рішучих дій.

Обов'язково прискіпливу увагу приділяю й навчання курсантів роботі із документами: робочою картою командира,

схемами, які доведеться їм скласти, й не раз, у майбутньому. Пояснюю, що головне завдання командира не стріляти по ворогу з автомата (для цього він має підлеглих), а правильне розподілення зусиль, вогневих засобів, управління діями особового складу. Якщо ти, наприклад, вмєш працювати із картою, ти знаєш обстановку, цілі підпорядкованих тобі людей, бачиш сусіда та противника, успіх буде.

Занять на нашій кафедрі не оминає жоден з курсантів Академії. Приємно, коли декого з них не задовольняють лише години планових занять. Вони прагнуть дізнатися більше, підходять із запитаннями різного ґатунку. Зазначу, таких більше серед вихованців факультету ракетних військ і артилерії. Це, наприклад, учасники бойових дій старший сержант Вадим Гаврилук, молодший сержант Володимир Сірків, які нагороджені за мужність. Вони виконували нелегкі обов'язки у зоні Антитерористичної операції, відстоювали незалежність України та її територіальну цілісність. Мені здається, що лише сьогодні вони починають глибше усвідомлювати свою роль, яку виконували у бойових умовах, починають дивитися на минуле вже командирськими очима.

Як приклад в опануванні науки перемагати, тобто тактики, можна навести й інші прізвища курсантів. Не помилюсь, якщо зазначу, що до однієї з головних командирських наук, яку викладають на нашій кафедрі, переважна більшість наших вихованців ставиться серйозно.

Підполковник Сергій ТАРАНЕЦЬ

На знімках: підполковник Сергій Таранець під час перебування у зоні АТО; заняття з тактики на полігоні.

ФІЛІГРАННА РОБОТА «ТИХОГО»

За життя цього хлопчини в чудернацькій балаклаві російські терористи дають чималі гроші. Така популярність нашого героя серед ворогів цілком зрозуміла. Там, де «Тихий» «працює» зі своїм підрозділом, російсько-терористичні війська зазнають великих втрат.

Його позивний – «Тихий». У свої порівняно молоді роки він уже став легендою. І нехай вас не вводить в оману його позивний, він – командир одного з артилерійських підрозділів Збройних Сил України. До речі, на вибір його фаху вплинула бабуся, яка разом з онуком приїхала на вступні іспити до вишу.

– Сталося непередбачуване, – всміхнувся «Тихий». – Свого часу я приїхав вступати до Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Зі мною була моя бабуся. І артилерія – це був її вибір. Я хотів у десант. Вона була проти. Я вирішив не нервувати рідну мені людину і пристав на її пропозицію. Однак вже по завершенні навчання я таки став десантником – потрапив до 80-ї аеромобільної бригади, де очолив артпідрозділ.

Своє перше бойове хрещення наш герой пройшов у аеропорту Луганська. Він добре пам'ятає той шалений щільний вогонь, яким терористи, що називали себе тоді «ополченням», накривали наші позиції.

Після аеропорту львівські десантники відійшли до міста Щастя, де організували базовий табір. Потім була ротація, відпочинок і певне переформатування всіх підрозділів. «Боги війни» отримали нові гармати. Хоча назвати їх новими було важко... Радше – інші. Частково власними силами, частково за допомогою волонтерів та відповідних військових служб гармати, як то кажуть, «привели до тями». І ось уже тривалий час наші гармати успішно виконують поставлені перед ними завдання за допомогою своїх «крихіток».

– У нас добре підготовлені розрахунки попри те, що дуже багато мобілізованих раніше не були причетні до артилерії. Але вони швидко навчилися. З такими людьми, як вони, можна воювати. А ще я хочу, щоб наші вороги знали, що в Трьохізбенці, Кримському, Славяносербську, Смілому працював «Тихий» зі своєю командою. І їхні поразки – від наших гармат. Українські десантники і піхотинці кажуть, що коли чують в ефірі, що в їхньому квадраті працює «Тихий», то їм це додає наснаги. Адже знають, що

вогонь наших гармат буде вчасно і влучно накривати загарбників.

Наш герой цікаво пояснює свій позивний – «Тихий». Адже він ніби абсолютно не поєднується зі звуком артканонади. Та як пояснив десантник, річ у тому, що всю свою роботу вони виконують тихо. Тихо отримують завдання. Тихо виходять на позиції. Тихо і швидко проводять корегування. Потім філігранно знищують ворога. І так само тихо повертаються до свого базового табору.

– Проблема в тому, що ми не завжди можемо працювати на випередження, – розповідає наш герой. – Бракує оперативних та точних розвідданих. На даний момент я маю кілька безпілотників. Однак через недостатні технічні характеристики вони нам мало в чому допомагають. Дуже б хотілось, щоб у підготовку нашої піхоти включили для всіх без винятку курс основ корегування артилерійського вогню. Щоб хлопці під час бою не кричали нам по рації «стріляй правіше», а грамотно пояснювали, де знаходиться ворог.

За словами «Тихого», технічний прогрес все ж чинить певний позитивний вплив. Його підлеглі за допомогою бусолі та спеціального калькулятора, який випускає одна з фірм української «оборонки», роблять просто дива у скорострільності та точності вогню.

Одними з тих, хто відчув на собі роботу «Тихого», є група спецпризначення МВС Росії «Вітязь», яку «Тихий» знищив під Трьохізбенкою. Також чимало спецпризначенців російського ГРУ повернулися на батьківщину «вантажем 200» після зустрічі з «тихою роботою» львівських гармашів. І все це командир українських гармашів розповідав не заради слави, а, як він сказав, заради принципу. Адже наші вороги надто вихваляються своїми часто фейковими перемогами. І разом з тим просто панічно бояться, аби хтось дізнається про їхні поразки.

– Мені смішно, коли з російських телеекранів розповідають, що проти нас воюють якісь там «ополченці» – шахтарі та трактористи, які десь розкопали танки, системи залпового вогню тощо. А головне, навчилися всім цим користуватись та у найближчому мисливському магазині

закупили боєприпаси, – каже «Тихий». – Варто лише вдуматись у суть цієї російської пропагандистської маячні на кшталт «простий тракторист Боря за день став танкістом і тепер влучно стріляє». Коли ми стояли в Луганському аеропорту, до нас приїхав «наливник». За кермом – солдатякут, поруч прапорщик і офіцер, кадрові військові збройних сил Російської Федерації з частини, яка дислокується в Ростові-на-Дону: «Ребята, мы приехали вам танки заправить...». Заблукали, мабуть...

Щоб стати одним з «тихих гармашів», потрібно відповідати суворим вимогам командира. По-перше, в людини, що проситься до нього в підрозділ, має бути велика мотивація. По-друге, повна заборона на вживання будь-якого алкоголю, в будь-якій кількості, на весь час перебування в зоні АТО. Третє – заборона фотографування та телефонних розмов з близькими і друзями, де вказується місцезнаходження чи будь-що, до чого ворог може зробити прив'язку.

– Всі наші люди поділені на спеціальні команди, – каже «Тихий». – В кожного своє завдання і ділянка роботи. Зрозуміло, що старших чоловіків ми намагаємось не ставити на важку фізичну роботу – це справа молодих. «Діди» за 40 років у нас командири гармат. Адже в них відповідно до віку й авторитету більше і, як правило, знання кращі. І вони швидше й якісніше проводять обрахування цілей.

«Тихий» упевнений, що українська артилерія швидко набуває бойового досвіду і розвивається. На погляд молодого офіцера, в Україні достатньо наукового потенціалу, щоб стати світовим лідером у розробці та виготовленні систем наведення та надсучасних боєприпасів.

– А загалом ми віримо в нашу перемогу, – підсумував «Тихий». – І запевняю всіх наших ворогів – Україна ніколи не здавалась і здаватись не буде.

Підполковник Тарас ГРЕНЬ

Андрій ГЛАДІЙ, курсант:

– День Соборності України – це дійсно значимий для нас день. Адже в далекому 1919 році українці зробили спробу об'єднатися в єдину незалежну державу. Не сталося... Завадив північний сусід.

Відверто кажучи, я мало читав про події майже столітньої давнини, але, гадаю, вони чимось перекликаються з нашим Майданом, учасником якого я був. Його головне призначення також полягало в об'єднанні наших громадян довкола святої ідеї зміцнення незалежної, вільної України, яка виборює нині право жити в європейській родині.

Я добре пам'ятаю, як створювалися барикади, як пролилася перша кров, як люди, які до цього не знали один одного, допомагали виживати у цій сутичці зі старим режимом. Добре пам'ятаю і перші наші перемоги, коли були відбиті атаки силовиків. Знаєте, навіть стоячи в обороні в першій лінії, страху не відчував, адже ми відчували плече товаришів, які були готові будь-якої миті підтримати тебе. Цю атмосферу загально-го піднесення важко передати!..

Вважаю, і на Сході України іде боротьба за нашу Соборність. Ми не повинні допустити, аби зрадники України, підтримувані російським агресором, розкололи нашу державу. І не допустимо, адже не за це впродовж кількох століть віддавали свої життя кращі українці, не за це проливається кров на нашій землі нині.

УКРАЇНЦІ ЗА МРІЯЛИ ПРО У

Нині виповнилося 97 років відтоді, коли народи Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки об'єдналися в одну суверенну державу. Що знають про ті історичні події далекого 1919 року майбутні офіцери?

Давньогрецькому філософу Сенеці належать такі слова: «Якщо народ хоче побудувати власну державу і бути незалежним, то ніколи не знайдеться сила, яка б завадила йому в цьому прагненні».

Протягом століть, за словами Тараса Шевченка, ми не мали своєї хати, де б панували «своя воля, своя правда».

Проте в січні 1919 року Центральна Рада IV Універсалом проголосила Українську Народну Республіку незалежною державою. У цьому документі зазначалося, що УНР «стає самостійною, ні від нікого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу».

«Власть в ній буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Українські Установчі

Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконуючий орган однині матиме назву Ради Народних Міністрів», – виголошував Універсал.

Його автори засвідчували, що молода держава з усіма сусідніми державами – Росією, Польщею, Австрією, Туреччиною та іншими «житиме у згоді і приязні». При цьому наголошували, що жодна з них не повинна втручатися в життя самостійної Української Республіки. На думку істориків, IV Універсал став визначною подією в історії українського народу минулого століття, однією з вершин державотворчої діяльності Центральної Ради, яка за короткий термін привела Україну до повної самостійності.

Але з перших днів існування молода країна опинилася в смертельній небезпеці:

ВЗЖДИ КРАЇНУ

війська радянської Росії, підтримувані місцевими більшовиками, розпочали наступ на Україну, захопивши значні її території. Незабаром вони націлилися й на Київ.

На превеликий жаль, через різні об'єктивні та суб'єктивні причини Українська Народна Республіка проіснувала недовго. Але минуть роки, і Україна все ж здобуде незалежність мирним шляхом. А ще через 23 роки їй доведеться захищатися від ворога ціною життів своїх кращих синів і дочок. Захищатися від того самого ворога, що й колись, — від російських військ, які за наказом свого вождя знову вторгнуться на українську землю. За їхньої безпосередньої підтримки бойовики, вигодовувані росіянами, намагатимуться розтерзати Україну на шматки, не зупиняючись ні перед чим.

Але сьогоднішня Україна не та, що була майже сторіччя тому. Українці стіною стали на захист рідної землі, дивуючи світ благородством, мужністю та героїзмом. Наше Українське військо відроджується, наче птах Фенікс, все міцніше спираючись на ноги. І це теж є запорукою того, що ми відстоїмо свою незалежність.

Володимир ТАРЧИНЕЦЬ, сержант:

– Українці завжди прагнули державності. Проголошення УНР вважаю однією із знакових подій минулого

Андрій ІУС, молодший сержант:

– З історії України знаю, що 22 січня 1919 року українці спробували реалізувати заповітну мрію – об'єднати націю в одну сильну, суверенну державу. На жаль, з різних причин цього не сталося. Але через десятиліття наш народ все ж реалізував свою мрію. І ось сьогодні ми знову виборюємо свою

століття. Вона засвідчила споконвічне прагнення українців мати свою незалежну державу, де вони б не зазнавали ніяких утисків за політичні, релігійні та інші переконання. Витоки незалежності, за яку наш народ проголосував взимку 1991 року, сягають січня 1918 року: те, що не вдалося зробити нашим прадідам, зробили їхні онуки і правнуки. Але не менш важливо, щоб ми якомога швидше звільнили нашу землю від агресора та сепаратистів. Щоб український народ зажив тим життям, яке зробить його щасливим, радісним і світлим. Щоб він приєднався до європейської спільноти, яка нині підтримує нас у нашій боротьбі.

незалежність через смерть найкращих наших співвітчизників, коли рідна земля зрошується кров'ю незламних борців за свободу і незалежність. І я вірю, що ми не поступимося імперським намаганням «старшого брата», який спить і бачить Україну слабкою, знедоленою, розірваною на шматки.

Цьому не бути ніколи! Ми маємо сильне військо, яке готове дати достойну відсіч противнику. Для цього ми й навчаємося воєнній справі, аби Україна була завжди!

Наш обов'язок, як захисників Вітчизни, вбачаю в сумлінній службі на благо України. А для цього потрібно наполегливо опановувати науку Перемоги!

Саме Перемоги, адже вона сьогодні нам потрібна як ніколи. І я вірю, що ми дамо гідну відсіч агресору, який завжди намагався позбавити наш народ державності, мирного життя та свободи!

Продовжується співпраця Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного з іноземними військово-освітніми закладами. Нещодавно із Дрездена повернулася делегація нашого видового вишу, очолювана генерал-лейтенантом Павлом Ткачуком, яка відвідала Офіцерську школу сухопутних військ Бундесверу.

Упродовж декількох днів українські офіцери знайомилися з системою підготовки майбутніх офіцерів, оглядали навчально-матеріальну базу, вивчали організацію навчального процесу та обговорювали питання подальшої співпраці.

Як зазначив генерал-лейтенант Павло Ткачук, українська сторона зацікавлена у подібних заходах, адже саме під час них є можливість вивчати досвід збройних сил провідних країн світу щодо підготовки офіцерських кадрів. Саме тому представники нашої Академії ретельно знайомилися з особливостями навчання, тренування та тактичного вишколу майбутніх офіцерських кадрів, з програмами

ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ РІВНОПРАВНІ ПАРТНЕРИ

навчання, посібниками та іншими матеріалами щодо підготовки військовослужбовців, можливостями імітаційної системи моделювання, електронного навчання, Центру тактичних доктрин, відмінностями у методиці підготовки та формах проведення занять.

Відвідавши, приміром, заняття з військового права, дійшли висновку, що цьому питанню ми повинні приділяти більше уваги. Як, власне, і політичній підготовці майбутніх офіцерів Українського війська. Тому

ближчим часом обов'язково будуть внесені відповідні корективи.

– Як у нас, так і у німецьких колег, є достатній досвід підготовки кадрів. Але що важливо: вони не хочуть виступати лише в ролі вчителів, а бажають бути рівноправними партнерами, – говорить генерал-лейтенант Павло Ткачук. – Відтак такі візити у рамках програми двостороннього співробітництва дозволяють обмінюватися думками, досвідом нашої діяльності. Тому я запросив наших колег відвідати Академію в день випуску офіцерів.

У ході проведення переговорів щодо подальшого розвитку співпраці були визначені основні напрями цієї роботи. Начальник Офіцерської школи сухопутних військ Бундесверу бригадний генерал Харольд Ганте запросив Національну академію сухопутних військ бути постійним учасником міжнародних тижнів, які проводяться в їхньому закладі двічі на рік і на які запрошуються військові виші із кількох десятків країн світу.

Підполковник Денис КАМЕНЦЕВ

Чотири роки – немалий термін, проте у процесі навчання в Академії вони минули дуже швидко. Звичайно, децю складнішим був перший курс, коли доводилося звикати і до розпорядку, і до дисципліни, до всього нового, навчатися швидко й якісно все виконувати. Словом, адаптуватися до військового середовища. Та легше було долати всі проблеми, коли поруч були твої друзі, товариші. Це назавжди залишиться в моїй пам'яті.

ПЕРЕМАГАТИ – НАШ ОBOB'ЯЗОК!

Вважаю, що у процесі навчання ми отримали тверді теоретичні знання, а під час польових занять здобули достатні практичні навички, ми навчилися володіти технікою, зброєю, а найголовніше – набули потрібних вмінь щодо управління особовим складом, що обов'язково позначиться на вмінні керівництві підпорядкованим колективом.

А ось найважчий, як на мене, все ж таки останній рік. Ти постійно думаєш про те, що випуск не за горами. Розумієш, що часу залишилось обмаль, а інформації, яку ти хочеш засвоїти, – багато. Тому і концентруєшся на предметах своєї спеціальності, щоб якісно засвоїти весь матеріал, який буде потрібний тобі під час служби на первинних посадах, а особливо при виконанні завдань у зоні АТО. Маю на увазі не лише якісне володіння зброєю та технікою, але й вправне управління підрозділом. Адже від рішення командира, а особливо в бойових умовах, залежить найцінніше, що є в кожного з нас, – життя.

Серйозніше ставлюся і до питання оформлення документації, а саме – актів списання, прийому та здачі, шляхових листів та календарних планів. Взагалі, перелік завдань, які покладаються на загальновійськового командира, дуже великий. Та вищеперелічені є найважливішими.

Доволі плідним було й моє стажування у військах. По завершенні я відчув, що зможу працювати як командир взводу, адже проводив заняття з особовим складом з вогневої, тактичної та технічної підготовки, працював з підлеглими у часи дозвілля. Я також ознайомився з усім переліком документації, яку необхідно знати командирі механізованого підрозділу. Навчився

здійснювати оформлення актів списання, шляхових листів, рахувати витрати палива на виконання завдань тощо. Вважаю, що набув початкових командирських якостей та вмінь, які знадобляться у військах.

Звичайно, останнім часом все частіше задаєшся питанням, чи готовий ти до служби у військах? При тому що доведеться чи не одразу відбути в зону збройного протистояння. Відповідь: готовий! До цього кроку я йшов довгих чотири роки...

Так, через кілька місяців ми відбудемо на Схід нашої держави, в зону проведення АТО. Ми матимемо підлеглих, зброю та бойову техніку, нестимо відповідальність за виконання поставлених завдань. Але я переконаний, що з усіма найвідповідальнішими завданнями я і мої товариші впораємося. Головне, пам'ятати, що ти не маєш права на помилку, а от перемагати – твій обов'язок!

Саме про це постійно спілкуюся із випускниками Академії трьох останніх років. Вони діляться бойовим досвідом, розповідають, як долати проблеми, що робити в тій чи іншій ситуації, аби зберегти підлеглих та техніку. Радять також, на що звертати особливу увагу в процесі навчання. Саме тому впродовж останніх років надавав перевагу предметам за спеціальністю.

Я впевнений, що завжди буду згадувати полковників В. Шишкова та Ю. Василіва, їхні практичні заняття як у пункті постійної дислокації, так і на полігоні. До речі, в Міжнародний центр миротворчості та безпеки ми завжди відбували з величезним бажанням, тому що розуміли: тільки на практиці можна закріпити набуті теоретичні знання. Потрібно віддати належне та подякувати викладачам нашого

факультету, які протягом усіх років планувати практичні заняття таким чином, аби отримати максимальну користь від їхнього проведення. При цьому вважаю, що останні польові виходи були найкориснішими і найцікавішими. А все тому, що вони перегукувалися з тим, що відбувається в зоні АТО.

І це цілком зрозуміло, адже викладачі намагаються максимально привернути нашу увагу до виконання завдань у бойових умовах. Вони дають нам, скажімо так, «зелене світло» в плані непередбачуваних запитань. Їхні вичерпні відповіді обов'язково пам'ятатимемо, і вони, переконаний, якнайкраще також позначаться на проходженні подальшої служби у військах.

*Молодший сержант
Василь ТАРАСЮК*

ВІЙНИ МАЮТЬ ОДНАКОВІ ОБЛИЧЧЯ

У середині лютого відбувається чимало заходів, які присвячуються відомій даті – Дню вшанування учасників бойових дій на території інших держав. Збираються ветерани різних воєн і локальних конфліктів – в Афганітані, Анголі, колишній Югославії, Ефіопії, Сирії ...

У багатьох зарубіжних країн виконували у свій час військові завдання громадяни України: надавали допомогу, ризикували власним життям. Зустрінеється зі своїми побратимами і підполковник Володимир Хоменко – старший викладач кафедри тактики факультету бойового застосування військ нашого вишу, який на початку 2000-х років перебував у складі українського миротворчого контингенту багатонаціональних сил KFOR у Косові. Цей період своєї служби він згадує із вдячністю. То був час набуття командирського досвіду, отримання справжнього бойового вишколу, офіцерського становлення та зростання.

2000-го Володимир закінчив з відзнакою Одеський інститут Сухопутних військ. Офіцерську службу розпочав на посаді командира взводу у 7-му механізованому полку. Згодом закінчив перші в Україні курси з підготовки вояків миротворчих підрозділів, де під керівництвом інструкторів з Великої Британії проходив вишкіл на базі одного з підрозділів 95-ї аеромобільної бригади. Незабаром офіцера було призначено на посаду в Укрполбаті – підрозділі, який готувався до виконання миротворчої місії на Балканах. У колишній Югославії військовослужбовці Збройних Сил України та Польщі разом діяли у важливих умовах війни, яка тривала там, де нещодавно були мир і злагода.

– Нашими завданнями були – супровід конвоїв, патрулювання місцевості за визначеними маршрутами, несення служби з охорони базового табору, на блокпостах, обшуки з метою виявлення зброї у населення, – розповів Хоменко. – Робили усе можливе, щоб бойові дії між сербами та албанцями не розгорталися далі.

Часто українці здійснювали патрулювання разом із вояками США та Франції. Злагоди досягали завдяки допомозі перекладачів і, звісно, вишколу у діях, якого набували кожного дня. Нерідко наші миротворці відчували вороже ставлення з боку місцевого населення, яке відкривало вогонь або кидало у наших воїнів каміння. Володимир Хоменко бачив зруйновані війною населені пункти, села, в яких можна було зустріти лише поодинокую людину.

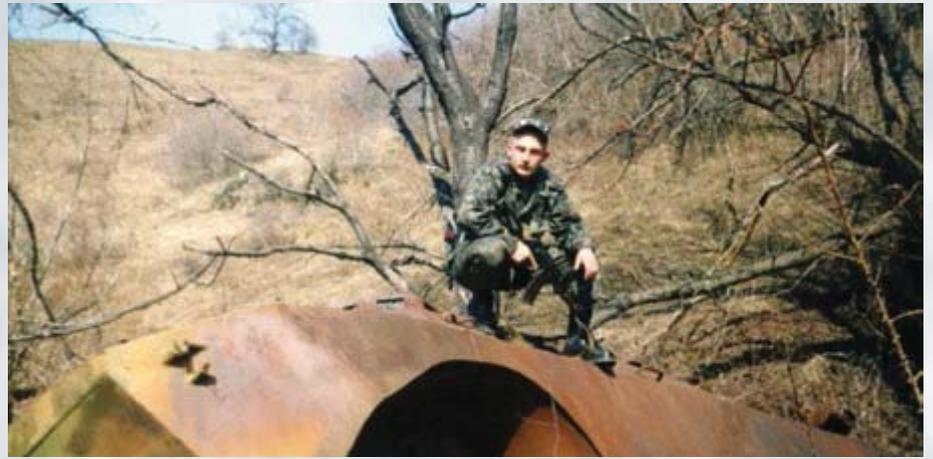
– Колись ця частина колишньої держави була квітучою, приваблювала численних туристів, і тут ніби дідько розсварив людей, які розпочали криваву бійню між собою, – промовив офіцер і згадав один із випадків своєї служби в умовах війни. – Того разу два наших відділення виїхали до населеного пункту Коштаньєва, де розгорілася стрілянина. Військовослужбовці здійснили обшук у будинках, але нічого не знайшли: усю зброю бойовики завчасно сховали, аби уникнути доказів скоєних злочинів. Справа завершилася затримкою підозрюваних. І подібне траплялося часто.

За службу у миротворцях тоді командир взводу спецпризначення Укрполбату старший лейтенант Володимир Хоменко отримав статус учасника бойових дій, медаль НАТО та медаль «За заслуги» від командування Західного оперативного командування. Саме це й нагадує йому сьогодні про бойове минуле. Але головне, безумовно, зберігає пам'ять офіцера.

Сьогодні він – науково-педагогічний працівник Національної академії сухопутних військ, який викладає майбутнім офіцерам дисципліни «Тактика» і «Управління діями механізованих підрозділів». За словами офіцера, служба у миротворчому контингенті – величезний досвід, який допомагає і у викладацькій роботі на кафедрі.

Зі співслужбовцями по Косову Володимир Хоменко не перериває зв'язок і нині. Це – Олександр Коротченко, який обіймав посаду командира роти, Володимир Коваль, колишній командир взводу. Вони і зараз проходять службу у Збройних Силах України.

Звільнилися у свій час з війська замкомвзводу Багіт Белеков, Роман Брезгунов, який сьогодні будує дрони для воїнів АТО.

... У грудні 2014-го Володимир Хоменко протягом місяця перебував у зоні Антитерористичної операції на Донбасі. Побачив війну вже на рідній українській землі. Так звану гібридну. На переконання офіцера, усі війни мають багато подібного – кров, загибель, розруху. Призначення людини військової – воювати, але час його

повинен змінити на вміння не допустити збройного протистояння.

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

На знімках: старший викладач кафедри тактики факультету бойового застосування військ підполковник Володимир Хоменко під час заняття з курсантами; у Косові знищену військову техніку можна було побачити всюди. Фото майора Олексія МАЗУРІНА та з архіву Володимира ХОМЕНКА.

Освіта завжди була, є і залишатиметься найважливішим ресурсом, який прискіпливо формується та ефективно використовується у суспільстві. Тому не варто доводити, що отримання якісної професії, в тому числі і військової, завжди забезпечить будь-якій державі можливість бути конкурентоспроможною у сучасному світі. Сьогодні розповідатимемо про вишкіл офіцерів запасу в Національній академії сухопутних військ.

**Лейтенант
Наталія Михальчук
(випускниця 2007 року):**

– Я офіцер відділення по роботі з особовим складом. Скоро рік, як я була мобілізована і у складі зведеного загону вертолітників відбула у зону АТО. Певна річ, що спочатку бракувало знань. Та після перепідготовки в Національній академії сухопутних військ, допомоги досвідчених фахівців справляюся зі своїми обов'язками офіцера-психолога непогано. Принаймні, так говорять мої командири та начальники.

Нині я на контрактній службі. І не шкодую, що зважилася на такий крок. Відчуваю нашу сімейну причетність до вдалого протистояння агресору, нашої перемоги, яка прийде обов'язково. Адже і чоловік вже двічі залучався до виконання відповідальних завдань у зоні АТО.

ГОТУВАТИ ОФІЦЕРА НЕ ДЛЯ... ЗАРАХУВАННЯ У ЗАПАС, а для УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА!

Для початку невеличкий екскурс у минуле. Система підготовки офіцерів запасу у колишньому Союзі була надзвичайно потужною. Приміром, на території України практично усі вищі навчальні заклади мали військові кафедри і готували фахівців, аби при потребі, скажімо, у випадку розгортання війни, укомплектовувати ними військові частини та підрозділи, які складали стратегічний резерв держави.

Потужною система була тому, що шліфувалася десятиліттями, працювала як відлагоджений годинниковий механізм і повністю оправдовувала себе. На її якість, безумовно, впливало належне державне фінансування, а відтак пристойними та потужними були і навчально-матеріальна база кафедр, і викладацький склад. Держава піклувалася і про те, щоб раз на 4 – 5 років офіцери запасу, які перебували на обліку у військоматах, обов'язково залучалися на мобілізаційні збори. І ніхто їх не уникав: всі усвідомлювали важливість поповнення своїх знань, умінь та навичок.

А ось з проголошенням Україною своєї незалежності система підготовки офіцерів запасу, на жаль, була порушена. Передусім через неналежне або ж повністю відсутнє державне фінансування. Поступово почала занепадати навчально-матеріальна база кафедр, зношуватися техніка та озброєння, виникли проблеми і щодо кваліфікованих викладацьких кадрів. А на старому багажі, як відомо, далеко не заїхати. Тому кафедри у цивільних вишах скорочувалися, урізалися. Згодом підготовка офіцерів запасу, за незначним виключенням, була переведена на комерційні засади. При цьому власне оплата за навчання, скажімо так, потягнула за собою і ощадне ставлення до нього...

У 90-х роках у всіх ВНЗ Львова, окрім «Львівської політехніки» та Львівського медичного інституту, військові кафедри було ліквідовано. А згодом підготовка офіцерів запасу була сконцентрована у на той час Відділенні військової підготовки при «Львівській політехніці» (фахівців медичної служби продовжував готувати ЛМІ. – Авт.) Таке рішення було далекоглядним, адже у ВНЗ були належна навчально-матеріальна база, яка щороку зазнавала суттєвих позитивних змін, викладацький склад, якісний підбір якого завжди відбувався на конкурсних засадах.

За роки своєї діяльності кафедра випустила кілька десятків тисяч юнаків

і дівчат, сотні з яких нині перебувають на службі у Збройних Силах України, Національній гвардії, МВС, Прикордонній службі, прокуратурі тощо. Багато вихованців беруть безпосередню участь в Антитерористичній операції.

Нещодавно із зони АТО повернувся викладач кафедри підполковник запасу Едуард Яровий, який впродовж двох з половиною місяців вивчав питання морально-психологічного забезпечення діяльності підрозділів у ході проведення Антитерористичної операції. Поряд з іншими складовими цього важливого завдання він спілкувався з випускниками кафедри різних років, їхніми безпосередніми командирами, начальниками, визначав проблемні питання, від вирішення яких залежить якісне та повне виконання колишніми запасниками, а нині військовослужбовцями ЗС України, своїх службових обов'язків у бойовій обстановці.

– Значний відсоток мобілізованих на офіцерські посади – це випускники кафедр підготовки офіцерів запасу, в тому числі і нашої, – розповідає Едуард Петрович. – Відгуки про їхню діяльність досить вражаючі. Особливо про лейтенантів Тараса Маринкевича, Максима Кіркина та Наталію Михайльчук, старших лейтенантів Оксану Дупляк та Володимира Шидловського та багатьох інших. Вони і зараз наполегливо працюють над собою, удосконалюють свої знання та вміння, від яких залежить і виконання поставлених завдань, і життя підлеглих. Безумовно, у когось це виходить краще, у когось гірше... Та саме ці мої напрацювання ми покладемо в основу щодо внесення доповнень, коректив в програму підготовки громадян за програмою офіцерів запасу.

До речі, окремі виші України кілька років тому звернулися у владні інстанції з пропозицією відновити підготовку військових кадрів у своїх навчальних закладах задля, як стверджували вони, більш якісного набуття студентами фахових військових знань та умінь, посилення військово-патріотичного виховання студентської молоді тощо. Однак підтримки на рівні держави не отримали. І цілком прогнозовано. Тому сьогодні перемовини між представниками влади та бажаними відкрити, відновити кафедри підготовки офіцерів запасу дещо вщухли. Перемогло усвідомлення такого поняття як кількість та якість.

Ректор Львівського Франкового вишу Володимир Мельник вважає, що

**Старший лейтенант
Володимир Шидловський
(випускник 2012 року):**

– Закінчив кафедру за ВОСом – прокурорсько-слідча діяльність. До мобілізації працював фахівцем соціальної сфери в Жидачівській райдержадміністрації, що на Львівщині. Зараз – офіцер відділу запобігання, виявлення злочинів та інших правопорушень ЗТУ ВСП. Навчання на кафедрі згадав чи не одразу, коли розпочав роботу в зоні АТО. Шкодную, що не все, що давали викладачі, як кажуть, вбирав в себе. Достатньо просто «пролітало» повз. Тому на початку військової кар'єри відчував, що бракує знань та практичних навичок щодо застосування норм законодавства. Тому звертаюсь до тих, хто зараз навчається на кафедрі: все, що дають викладачі, – беріть! Нічого другорядного немає і не може бути. Від отриманих знань залежатиме ваша фаховість! Особливо під час нинішньої війни...

**Лейтенант
Тарас Маринкевич
(випускник 2013 року):**

– Кафедру я закінчив за військово-обліковою спеціальністю «речове забезпечення» під час навчання у Львівському інституті банківської справи. Та одразу після мобілізації та перепідготовки виконував посаду начальника рятувально-пошукової десантної групи. А безпосередньо в зоні АТО був призначений на посаду заступника командира підрозділу по роботі з особовим складом.

Нині у моєму підпорядкуванні більше 100 військовослужбовців. Відверто скажу, отриманих під час навчання на кафедрі знань та вмінь могло б бути достатньо, якби моя служба проходила за мирного часу. А нині – війна!... Доводиться продовжувати навчання самостійно, переймати досвід старших товаришів, аби в колективі не було ані конфліктів, ані непорозумінь. Тим більше що наша нинішня діяльність пов'язана з організацією охорони та оборони воєнного об'єкта та військової техніки.

відкриття кафедри «дуже вартісна і важка робота, адже потрібна і військова техніка, і приміщення, і кваліфіковані викладачі. Тому на сьогодні для нас є пріоритетом співпраця з Національною академією сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного. Це сучасний заклад із необхідною для навчання військовою технікою та викладачами-професіоналами».

– Безперечно, ми б могли організувати в себе військову кафедру. Але зробити це надзвичайно складно, – говорить ректор Національного університету «Львівська політехніка» Юрій Бобало. – Принаймні найближчим часом це неможливо реалізувати. Ми не зможемо знайти військові кадри, адже потрібні відповідні фахівці, щоб підготувати хорошого військового спеціаліста. Не обійтися і без державного фінансування. Зрештою, навіщо це робити, коли маємо Національну академію сухопутних військ, яка доволі пристойно провадить цей процес?! Дане звернення радше спрямовано на майбутнє. Нині ж державі треба шукати кошти для сучасного озброєння, потрібно модернізувати матеріально-технічний стан Української армії: закупити нові танки, бронетранспортери тощо.

– Як на мене, бажання окремих керівників цивільних вишів відновити кафедри є не що іншим, як їхньою зацікавленістю щодо комерційної складової цього питання, – пояснює перший заступник начальника Національної академії сухопутних військ полковник Олександр Сивак. – Зрештою, їх можна зрозуміти: за нинішніх умов жорсткого державного фінансування, коли іде

війна, навчальному закладу потрібні кошти для виживання... Але ж не можна це робити за рахунок кафедри військової підготовки, коли відсутні професійні викладачі, відповідне матеріально-технічне забезпечення. Це було б просто обманом не лише тих, кого навчаєш, а передусім Держави! І добре, що це усвідомлюють керівники провідних вишів Львова.

Саме студентам «Львівської політехніки» та Франкового вишу, як і більшості навчальних закладів Львова, найкомфортніше навчатися на військовій кафедрі Академії. Ректори своїм наказом визначили для студентів виключно усіх спеціальностей конкретні дні тижня для опанування ними обраної військової спеціальності. Приміром, економісти прибувають щопонеділка, зв'язківці – щоп'ятниці.

– Такий підхід до навчання своїх студентів на нашій кафедрі не у всіх вузів, – говорить очільник кафедри кандидат історичних наук Анатолій Тумашов, за плечима якого не один рік керування цим осередком військової освіти. – Окремі керівники ось уже котрий рік поспіль призначають на «військовий день» семінари, якісь іспити... Таке враження, що роблять це свідомо. Приміром, не визначився з відвідуванням нашої кафедри і декан юридичного факультету Франкового вишу. І це при тому, що у нас навчаються майже 200 його студентів. І до жодних наших звернень, застережень не прислухається. Навіть тепер, у часі, коли у країні йде війна

Анатолій Володимирович також переконаний, що відкриті за останній рік

військові кафедри, принаймні, у Західному регіоні держави, не принесуть користі. Не може якісно існувати процес, якщо немає відповідного підґрунтя для цього. «Як можна провадити навчання, якщо відсутні елементарні складові навчально-матеріальної бази? – говорить він. – Маю на увазі хоча б спеціалізовані класи. Не говорячи вже про озброєння та бойову техніку, викладацький склад. Не піде навчання само собою! А раз так, то і юнаків, які закінчать щойно створені кафедри, не можна назвати фахівцями військової справи».

Що це не просто слова, Анатолій Володимирович «проілюстрував» діяльністю своєї кафедри. Виявляється, і тут не завжди і все, як кажуть, в плюсах. Завжди є питання, які потребують доопрацювань. А з початком Антитерористичної операції їх стало ще більше.

– Ми завжди ретельно аналізуємо процес навчання. Робимо висновки, аби уникнути негараздів, – пояснює Тумашов. – Передусім звертаємо увагу на викладацький склад. Залучаємо тих, хто має достатній бойовий досвід, хто воював в зоні збройного протистояння на Сході, брав участь у збройних конфліктах в проблемних регіонах світу. Все це робимо з урахуванням нещодавнього наказу Міністра оборони України та Міністра науки та освіти, який по-новому регламентує підготовку студентів.

Внесено зміни у розрахунок годин окремих дисциплін, введено ще один табірний збір, який проводитиметься за програмою загальновійськової підготовки студентів після першого року

навчання. Надзвичайно суттєвим є і те, що відтепер на кафедру можуть вступати не лише ті, хто навчається на стаціонарі, але й громадяни, які вже мають диплом «бакалавра», «спеціаліста» або «магістра» та здобули їх на різних формах навчання.

Нині на державному замовленні перебуває кілька сотень осіб. Для них навчання безкоштовне, але по його завершенні юнаки та дівчата згідно з контрактом із Міноборони повинні обов'язково відслужити. Тобто, вже зараз визначені ті, хто бажає пов'язати своє життя з армією. Всі ці зміни пов'язані із подіями на Сході країни. Тому перед колективом кафедри стоїть пріоритетне завдання – й надалі забезпечувати якісну підготовку студентів за програмою офіцерів запасу.

– Зрозуміло, одна справа – готувати офіцерів у мирний час, а інша – коли іде війна. Події в країні не можуть не впливати на підготовку офіцерів запасу, – говорить Анатолій Володимирович. – Тому ми узагальнюємо досвід бойової діяльності Збройних Сил України в умовах проведення Антитерористичної операції, вносимо зміни до програм навчальних дисциплін тактичної й тактико-спеціальної спрямованості, посилюємо практичну складову у підготовці майбутніх офіцерів, здійснюємо перехід до нових стандартів, проводимо практичні заняття на навчальному полігоні в умовах, наближених до бойових. Працюємо на перспективу!

Ігор МАХНО

Фото Едуарда ЯРОВОГО

**Старший лейтенант
Оксана Дупляк
(випускниця 2009 року):**

– Про Академію у мене найкращі спогади. На той час у виші здійснювалася підготовка студентів-комерційників. Я навчалась за спеціальністю «міжнародна інформація».

Одночасно закінчила і військову кафедру. У зв'язку з реорганізацією військової освіти навчання завершувала у «Львівській політехніці».

Я ніколи не полишала думки щодо служби у війську. Навіть тоді, коли працювала у візовому центрі польського консульства у Львові, викладачем польської мови в Гірничому університеті Дніпропетровська.

З початком збройного конфлікту відразу пішла до лав добровольчих батальйонів. А після перепідготовки скерували до 80-ї окремої аеромобільної бригади. Підписала контракт і зараз виконую обов'язки заступника командира роти по роботі з особовим складом. Я вдячна викладачам кафедри, що прищепили мені любов до армійського життя.

Із капітаном Сергієм Романовським ми познайомилися п'ять років тому, коли він був ще курсантом і готувався до державних екзаменів. Нині він – офіцер відділу кадрів нашого навчального закладу, але проходить службу у виші не по завершенні навчання у ньому. Чотири роки він обіймав посади заступника, а потім командира роти 80-ї окремої аеромобільної бригади. У житті Сергія відбулося стільки подій, що, здається, декому їх вистачило б на усе життя.

Інколи важко відразу відповісти на запитання «Чому саме цей життєвий шлях ти обрав у молодому віці?», «Яким чином йшов до мрії?», «Чи не зупиняли тебе труднощі?»

...Ось і капітану Сергію Романовському, який завершив навчання на факультеті аеромобільних військ та розвідки Академії у 2011 році, треба було зібратися з думками для нашої співбесіди, а, можливо, просто не звик він відверто розповідати про себе, та ще й журналістові. Якщо подумки озирнутись у минуле, то здається, що ніби усе було лише вчора: конкурсний відбір, медкомісія, вступ на навчання до видового вищого навчального закладу, вручення зброї, складання Військової присяги ... Коли починаєш згадувати численні події, заняття та тренування, польові виходи тощо, мимоволі усвідомлюєш, що кількарічне навчання – процес достатньо тривалий та насичений,

що це – не мить, а цілий відрізок життя, під час якого відбувалось становлення, гартувалися воля та характер, набувалися знання, вміння та навички.

– **Стати офіцером і проходити службу саме в аеромобільних військах вирішив за батьківським прикладом,** – розповідає Сергій. Тато курсанта Георгій Романовський у свій час

відслужив строкову у радянських повітрянодесантних військах у Центральній групі військ (колишня Чехословаччина. – Авт.) і, безумовно, не раз розповідав синові про нелегкі будні крилатої піхоти, романтику служби голубих беретів і традиції цих елітних військ. За словами Сергія, вплинули на його вибір і кінострічки, і книжки. Батько звільнився у запас сержантом і

згодом присвятив себе цілком мирній праці (він – заслужений винороб), але на довгі роки зберіг гарт десантної служби, любов та повагу до військової справи, зміг прищепити їх і синові. Нині він – приватний підприємець, проживав та працював на Одещині у місті Білгород-Дністровський, але завжди переймається успіхами Сергія у службі. Й не даремно, адже досягнень у Сергія Романовського було чимало: двічі поспіль визнавався стипендіатом Верховної Ради України, твердо «йшов» на золоту медаль за відмінне навчання та отримав її та диплом з відзнакою, двічі під час святкування Дня незалежності України брав участь у параді у Києві, отримав грамоту від Голови Верховної Ради України, мав стрибки з парашутом з літаків та вертольота.

– Якщо відверто, під час першого стрибка нічого не зрозумів, – розповідає Сергій, – діяв автоматично, як вчили на тренуваннях. Найважчим з психологічної точки зору виявився четвертий. Дивно, але він і став найпереломнішим моментом, коли гостро відчуваєш зрадницький страх. Кажуть, що через

подібне проходить кожний, хто стрибає, але на різному етапі. Потім це минає. З'являються впевненість в особистих діях, віра у надійність парашута, досвід.

Без сумніву, повертатися подумки до років зростання завжди приємно. Згадав він під час розмови про своє стажування у військах, де отримав досвід управління особовим складом, спілкування з офіцерами і солдатами. Розповів, як виїздили на полігон: саме там навчився багатьох елементарних речей, адже відповідав вже не тільки за себе, а й за підлеглих. Згадав Сергій і офіцерів-наставників його юнацької пори: першого командира взводу капітана Ігоря Конечного, начальника кафедри повітрянодесантної підготовки полковника Василя Бабака, старшого викладача кафедри вогневої підготовки підполковника Олександра Барабаша... Друзів-курсантів: Олега Бабія і Дмитра Гончаренка, які служать нині у військах спецпризначення, Павла Ільціва, який разом із Сергієм служив в аеромобільних військах.

Офіцерська служба. Її початок завжди є подібний у багатьох. У

«вісімдесятці» Сергія призначили заступником командира 4-ї аеромобільної роти. Ця посада була своєрідним бонусом за успіхи у навчанні у виші. Він ставився до виконання обов'язків сумлінно, наполегливо вчився тонкощам командирської науки й у частині, переймав досвід старших за віком офіцерів. Зрозуміло, що це не відбувається непомітно. З'явилися успіхи, і за два роки Романовський стає командиром цієї ж роти. Служба продовжувалася, і з часом Сергій, без сумніву, досягав би у ній й інших командирських висот.

Несподівано та круто корективи у неї вніс 2014-й, який увірвався до нашого життя буремними подіями: Майдан, Революція Гідності, ганебна втеча колишньої влади та ще багато чого іншого.

В Антитерористичній операції військова частина, де проходив службу Сергій, бере участь із самого початку – з березня позаминулого року. Роту Романовського було скеровано на Донбас у липні. У багатьох містах, де точилися бойові дії, виконував завдання із захисту недоторканності та територіальної цілісності України Романовський та його підлеглі. Вже були позаду Луганськ, Победа, Щастя...

Один бій із сепаратистами виявився для офіцера трагічним. У той день п'ятеро десантників роти здійснювали розвідку уздовж річки. Раптово зав'язався бій. З боку ворога було близько 30 головорізів. Наші воїни були поранені. У бронжилет одного з десантників влучили три ворожі кулі, але він вцілів.

Командир роти скористався зв'язком і викликав два бронетранспортери, які невдовзі дісталися групи. Сівши на броню, десантники, відстрілюючись, виходили із зони боезіткнення. БТРи розгорнулися та почали рух у зворотному напрямку.

Сергій Романовський обрав позицію на машині, з якої було влучно вести прицільний вогонь. І ось раптом під час руху один БТР зачепив сусідню бронемашину, коли їхав паралельним шляхом. Сергій відчув нестерпний біль, адже удар

стався саме там, де був офіцер. Броньоване залізо просто розтрощило ногу військовослужбовця.

... Потім була евакуація – Щастя, Старобельськ, Харків. Хірурги намагалися зробити усе можливе, щоб врятувати кінцівку офіцерові: малу берцову кістку поставили на місце великої, чаклували над артерією. Двічі Сергій перебував у реабілітаційному відділенні лікарні, звідки його витягали, рятуючи від смерті. Але пошкодження було вкрай серйозним (потемніла кістка, стали відмирати шкіра та тканина), і лікарі дійшли висновку – лише ампутація.

Потім Сергія літаком доправили до Києва – у Головний військовий клінічний госпіталь, де проходило лікування. На десяту добу після останньої операції йому зателефонував колишній начальник факультету аеромобільних військ і розвідки Академії полковник Артур Луньков, який нині очолює факультет бойового застосування військ вишу, і запропонував після одужання продовжити службу у війську

в альма-матер. Питання, мовляв, узгоджене: у навчальному закладі пишались своїм вихованцем, не забували про нього. Так офіцер знов опинився у місці Лева, але вже в іншій якості.

– Протез ставили у київській приватній фірмі, – пояснює Сергій. – Виробництва Німеччини. За рахунок Міноборони України. Вже звук до нього. Він дає відчуття безпеки при пересуванні. На ньому є настройки, за допомогою яких можна виставити режим, існує поворотний механізм.

Безумовно, важко уявити собі, які відчуття панували у той час у колі рідних і близьких Сергія, як вони сприймають й сьогодні зміни у його житті. Які випробування пройшла дружина офіцера Ірина, яка майже увесь час підтримувала чоловіка.

П'ять років тому у моєму матеріалі під назвою «Який він, шлях до мрії?» були такі рядки про тоді ще наречену

Романовського: «Дружина офіцера повинна бути рішучою», адже саме вона зробила перший крок до конкретних стосунків із Сергієм, які згодом й завершилися шлюбом молодих людей. Думаю, це і витримка, і терпіння, а головне – любов другої половини Сергія багато у чому допомогли йому не розгубитися, знову стати на ноги.

Реабілітація офіцера відбувалася в Австрії. Там він вчився наново ходити, адже під час лікування м'язи організму за тривалий час «втрачають» пам'ять руху, навантаження.

Нині у житті мужнього офіцера усе гаразд. Вони разом із Іриною. У них росте маленький син. Нещодавно міський голова Львова Андрій Садовий вручив Романовським документи на нову трикімнатну квартиру. Сергія представили до нагородження орденом. Сьогодні він, як і раніше, тренується, щоб підтримувати свою фізичну форму, навіть займається плаванням у басейні. Ще на лікарняному ліжку він намагався підтягуватися на спеціальному турніку, навіть робив на ньому підйом-переворот.

– А знову стрибнути із парашутом інколи мрієш? – спитався я наприкінці розмови.

– Упевнений, це обов'язково станеться, – відповів він.

Одним словом, життя та військова служба молодого офіцера Збройних Сил України продовжується.

І дай, Боже, йому у всьому! Адже одного разу Ти вже врятував його життя....

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

На знімках: капітан Сергій Романовський із сином Давидом; із дружиною Тетяною під час укладення шлюбу; Президент України Петро Порошенко вручає капітану Романовському документи на житло. Фото із сімейного архіву капітана Романовського

Минуло 98 років з того дня, коли тут, на станції Крути, відбувся бій. Ми знаємо про нього доволі багато: бій тривав 6 годин, співвідношення сил українських та більшовицьких вояків було приблизно один до десяти (4800 червоногвардійцям протистояли 520 вояків армії УНР та юнаків військової школи). Знаємо співвідношення втрат: українців загинуло втричі більше...

На жаль, досі не знаємо ще імен усіх учасників бою, і навіть з усіх загиблих поіменно знаємо лише двадцятьох вояків. Але найважливіше – ми не знаємо, чим був цей бій в українській історії.

Дехто називає його трагедією – адже загинуло близько сотні захисників України, як правило, юнаків та студентів. Дехто навіть говорить про поразку, бо не вдалося остаточно зупинити більшовицький наступ.

Але, даючи оцінку цього бою, ми повинні розуміти, що це був бій не за станцію Крути. І навіть не за Київ 1918 року. Це був бій за Україну, за її майбутнє. Лише в такому контексті ми можемо по справжньому зрозуміти значення того, що сталося в січні 1918 під Крутами.

Героїчна боротьба українських вояків на чотири дні зупинила більшовицький наступ. Ці чотири дні стали переломними для української історії. Українські політики використали їх для міжнародного визнання проголошеної 22 січня незалежної держави, яке сталося за результатами підписання Брестського миру.

Відстояти незалежність у ці буремні дні не вдалося, але завзята боротьба українців тривала після цього ще декілька років. Прикладом, який найбільше надихав тодішніх вояків, був героїзм учасників бою під Крутами.

БІЙ ЗА МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

Герої Крут стали легендою і для наступних поколінь борців за незалежність у 1940-1950, 1960-1980 роки.

Вони є прикладом для сучасних воїнів, оскільки були такими ж завзятими тоді, у 1918, як ті, кого ми називаємо кіборгами нині. Вони, герої Крут, були першими «кіборгами» у нашій історії.

Ми кажемо, що Крути – це бій за майбутнє України. І цей бій дійсно

триває. Тепер від нас залежить його результат. У наших руках шанс на остаточну перемогу, яку Україна чекає з 1918 року. Для цього нам потрібна єдність та рішучість, яких забракло тоді у Києві, героїзм і жертовність, яку виявили ті, хто прибув на станцію Крути 98 років тому.

Тетяна КУЦАК

Наша Національна академія – доволі складний організм, успішна щоденна діяльність якого залежить від злагодженої роботи багатьох структурних підрозділів. Зазвичай мова іде про факультети, кафедри, різноманітні служби та відділи навчального закладу. Проте є в Академії колектив, без якого існування вишу просто неможливе. Це – інформаційно-обчислювальний центр, який очолює майор Ігор Чорняк.

Надзвичайно відповідальні завдання покладені на цей специфічний колектив, який прокладає комп'ютерні мережі, діагностує, ремонтує та обслуговує комп'ютерну техніку, встановлює програмне забезпечення, оновлює антивірусні бази, забезпечує спецтехнікою конференції та різноманітні заходи, адмініструє бази даних, підтримує працездатність та налаштовує різноманітні програми, співпрацює зі службами технічної підтримки, розробляє звіти для програм, працює з сайтом, оновлює інформаційне табло, оснащує Академію засобами відеоспостереження. Ось далеко неповний перелік того, чим займається інформаційно-обчислювальний центр.

Свого сучасного обліку він набув 2007 року. У його складі діють дві лабораторії: автоматизації повсякденної діяльності та ремонту і експлуатації обчислювальної техніки, мережевого обладнання. А працюють тут справжні професіонали своєї справи.

Приміром, завдяки зусиллям працівників ЗС України Володимира Храмовича, Назара Бобиляка та Євгена Лісного у виші створено локальну мережу. Ці ж фахівці у надзвичайно стислий термін встановили і забезпечують безперерйне функціонування інформаційних мереж, системи відеоспостереження, доступу до Інтернету тощо.

Завдяки «золотим рукам» працівників лабораторії ремонту та експлуатації обчислювальної техніки та мережевого обладнання комп'ютерна техніка завжди вчасно ремонтується та обслуговується.

З 2009 року в Академії діє власний інтернет-сайт. Цьогоріч створено більш сучасну версію електронної сторінки, з якої відвідувачі

А БЕЗ ЦЕНТРУ, ЯК БЕЗ РУК...

дізнаються про останні новини, що відбуваються у виші, структуру, завдання Академії тощо.

За наповнення та адміністрування сайта відповідає інженер з програмного забезпечення комп'ютерів працівник ЗС України Наталя Токаренко.

У складі центру функціонує також відділення оперативного друку, яке готує наочні плакати для кафедр та підрозділів Академії, банери, розробляє дизайн рекламної продукції для вступної кампанії, різноманітних виставок та заходів.

Все це відбувається під безпосереднім керівництвом інженера з програмного забезпечення комп'ютерів працівника Збройних Сил України Вікторії Яремчук.

Капітан Марія Назаркевич розповідає, що декілька років тому в Академії запровадили навчальне середовище MOODLE – вільну систему управління навчанням, орієнтовану насамперед на організацію взаємодії між викладачем і курсантами, яка також підходить і для організації традиційних дистанційних курсів, підтримки очного навчання. MOODLE є центром створення навчального матеріалу і забезпечення інтерактивної взаємодії між учасниками навчального процесу та відноситься до класу систем управління навчанням.

З 2011 року в Академії впроваджено систему «ДЕКАНАТ» – автоматизовану систему управління вищим навчальним закладом, яка

призначена для організації та підтримки навчального процесу у вищих навчальних закладах України.

Основною метою програми є скорочення часу, який витрачають працівники вищих навчальних закладів на вирішення повсякденних завдань і спрощення процедури роботи з даними. Програма побудована за клієнт-серверною технологією і дозволяє встановлювати її на безліч комп'ютерів, які об'єднані в локальну мережу і працюють за єдиною базою даних. Обслуговує систему прикладний програміст Ігор Мількович.

– Ми також встановили програмне забезпечення «Парус», – розповідає капітан Марія Назаркевич.

– Вона полегшує роботу фінансової служби, КЕС, продовольчої та речової служб. Це простий, але повнофункціональний програмний продукт, який дозволяє автоматизувати бухгалтерський і податковий облік у бюджетних установах. А ось «JПарус» – це робота з персоналом та поштовою кореспонденцією, для формування добових наказів тощо.

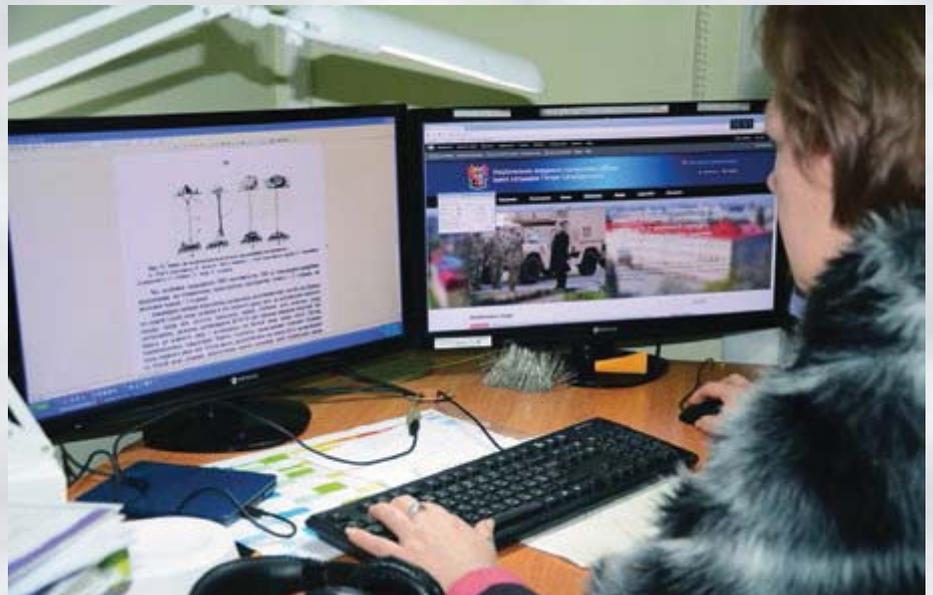
Долучається колектив і до заходів міжнародного військового співробітництва, які проходять у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки. Приміром, для належного забезпечення військових навчань, зокрема «Репід Трайдент», «Кленова Арка», інформаційно-обчислювальний центр не лише забезпечив полігон інтернетом, але й здійснив розподілення командно-штабних навчань, забезпечив радіозв'язок.

До речі, відтепер для проведення службових нарад між керівництвом Академії та командуванням 184-го Навчального центру, МЦМБ немає потреби прибувати до Львова, адже вже впродовж року все проводиться в режимі відеоконференції.

Зрозуміло, щоб успішно виконувати ці складні та відповідальні завдання, необхідно мати відповідну фахову освіту, а тому працівники центру не зупиняються на досягнутому, постійно вдосконалюють свої навички, вивчають нові цифрові технології. Словом, працюють на перспективу!

Тетяна КУЦАК

Фото Романа ПОРОНЮКА

НА ПОЛІГОНІ ТА В КЛАСАХ

Незабаром у Національній академії сухопутних військ відбудеться черговий випуск молодих лейтенантів, військовослужбовців, які раніше вже отримали вищу освіту та вирішили продовжити службу у війську у званні офіцера. Часу у тих, хто навчається на курсах підвищення кваліфікації, обмаль і за тримісячний термін вони мають повністю засвоїти запропоновану програму, тобто опанувати знання та набути практичних навичок за напрямом навчання.

Наприклад, не є таємницею, що переважна кількість занять для слухачів курсів підвищення кваліфікації, які незабаром отримають звання “молодший лейтенант”, проводиться на полігоні. На одному із них з навчальної дисципліни “Вибухова справа” автор рядків побував зовсім недавно. У той день сапери виконували різні завдання з використанням засобів імітації та підривання.

– **За умовами – це практичне знищення вибухових речовин з використанням вогневого та електричного способів,** – розповів керівник заняття викладач

кафедри тактики підрозділів бойового (оперативного) забезпечення, працівник ЗС України, полковник запасу Василь Мельник. – **Інженерні боєприпаси (протитанкові міни ТМ-62 та протипіхотні ОЗМ-72 і МОН-50) підриваються накладним зарядом вибухівки. Усі слухачі, які перебувають сьогодні на підривному полі, – учасники АТО. Вони мають неабиякий бойовий досвід і тут, вдосконалюючи свій професійний вишкіл, допомагають іншим.**

Спілкуюся з учасниками заняття...

Старший прапорщик Олександр Новіков обіймає посаду заступника командира взводу. У ЗС України вже 17 років. Старшина Віталій Бойко є техніком роти, а старший сержант Віктор Поклад — головний старшина батальйону. Усі проходять службу в 91-му інженерному полку оперативного забезпечення в Охтирці. Ця військова частина бере участь в Антитерористичній операції з перших днів її проведення.

– **Мінування, розмінування облаштування взводних і ротних**

опорних пунктів, – розповідають про свої дії в зоні АТО співрозмовники. – **Напередодні у нашій групі завершилися теоретичні заняття та заліки. Тепер діємо практично.**

... Завершено інструктаж медичних працівників, пожежників і особового складу, що залучається до виконання підривних робіт. Сапери використовують омметр, КГМ (конденсаторну підривну машинку), вогнепровідний шнур, вибухівку.

Встановлено накладний заряд. За хвилини лунає вибух. Знову триває підготовча робота, після якої усі військовослужбовці ховаються в укриття.

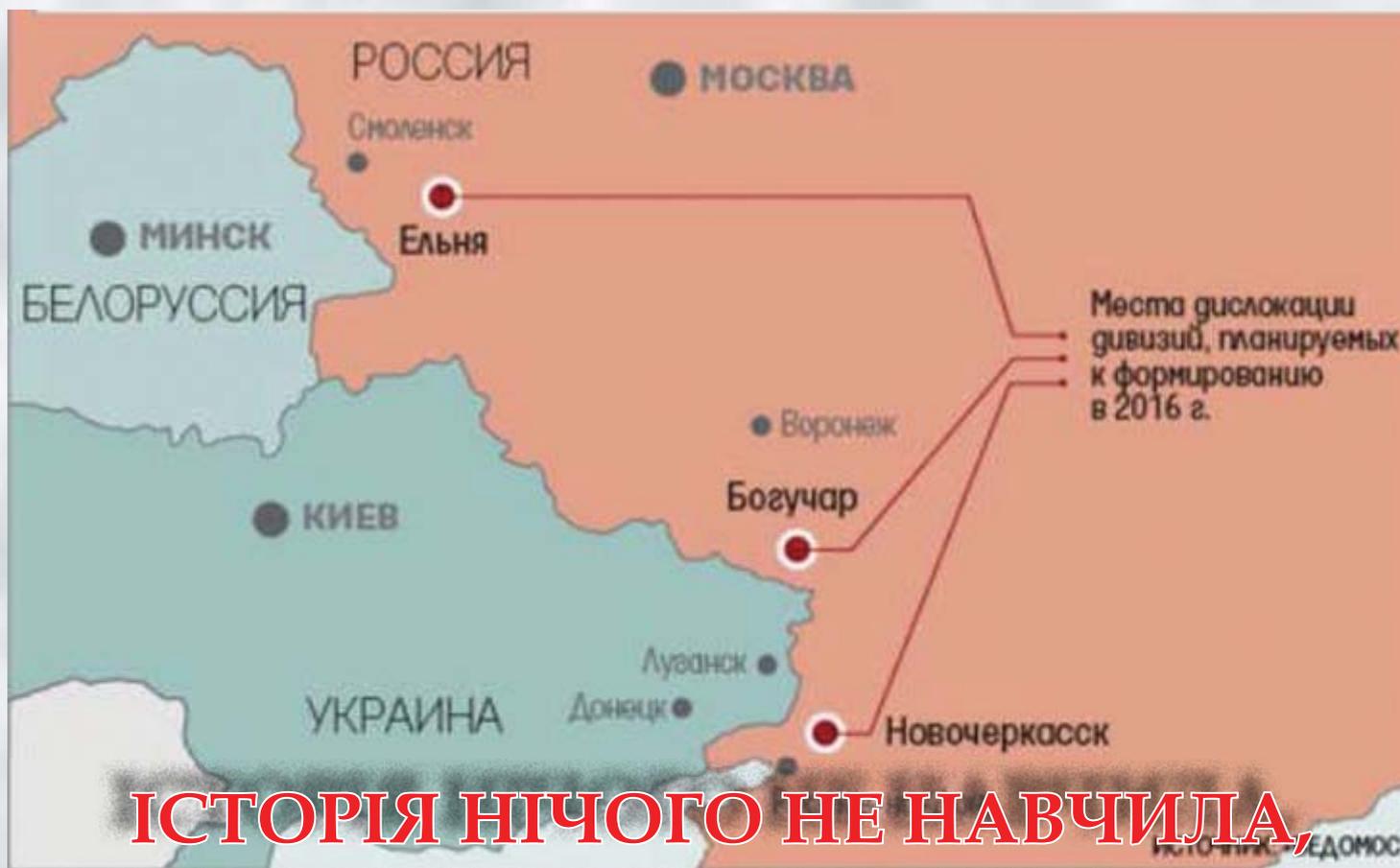
– **Приємно працювати з тими, хто має за плечима бойовий досвід,** – промовляє керівник заняття.

У 1978 році полковник запасу Василь Мельник отримав освіту в Кам'янець-Подільському вищому військово-інженерному командному училищі ім. маршала інженерних військ В. Харченка. За рік у складі 103-ї повітрянодесантної дивізії Збройних сил СРСР потрапив в Афганістан, де проходив службу командиром інженерно-саперного підрозділу. Вже у званні полковника у складі українського миротворчого контингенту виконував відповідальні завдання у Республіці Ірак.

До речі, серед науково-педагогічних працівників кафедри є й учасники АТО. Перебували у відрядженні в зоні проведення Антитерористичної операції підполковник Руслан Колос, підполковник Юрій Білик, який повернувся до війська за мобілізацією, але за деякий час вирішив продовжити контракт зі Збройними Силами України.

Сьогодні ці офіцери уміло використовують набутий бойовий досвід під час занять, навчають своїх вихованців того, що необхідно на війні.

Протягом цілого навчального дня на вибуховому полі Міжнародного центру миротворчості та безпеки лунали вибухи. При підбитті підсумків було зазначено, що мету заняття у полі було досягнуто.

ІСТОРІЯ НІЧОГО НЕ НАВЧИЛА, АБО НАВІЩО РОСІЯ СТВОРЮЄ НОВЕ УДАРНЕ УГРУПОВАННЯ

ДОВІДКОВО:

«Одним із найбільш важливих завдань Міністерства оборони Російської Федерації у 2016 році є формування на Західному стратегічному напрямку трьох дивізій», – повідомив 12 січня міністр оборони РФ Сергій Шойгу на першій в 2016 році селекторній нараді керівництва військового відомства. «Необхідно не лише сформувати ці дивізії, але й, безумовно, облаштувати їх у місцях постійної дислокації з будівництвом і створенням відповідних полігонів, місць зберігання техніки і, безумовно, проживання особового складу», – заявив міністр оборони. Будь-яких інших деталей щодо нових з'єднань, у т. ч. стосовно причин їх створення, С. Шойгу не повідомив.

Переважна більшість провідних західних військових експертів

вважає, що у такий спосіб Російська Федерація планує як «уникнути небезпеки, що надходить від НАТО/США» (про що у Кремлі говорять вже багато років), так і «веде завчасну підготовку до вступу України в НАТО».

Виступаючи 11 грудня 2015 року на колегії Міністерства оборони, Шойгу одразу почав казати про небезпеку розширення НАТО. За його словами, лише протягом 2015 року в країнах Балтії, Польщі, Румунії натівський контингент збільшився по літаках у 8 разів, а за кількістю військовослужбовців – у 13. За його словами, активно готуються до вступу в НАТО Чорногорія, Македонія, Боснія і Герцеговина, Грузія і Україна, а «...до сфери інтересів альянсу залучаються Фінляндія, Швеція, Сербія і Молдова».

Певним підтвердженням цьому постулату путінських апологетів щодо небезпеки від НАТО/США може бути й те, що у затвердженій Путіним в останній день 2015 року оновленій Стратегії національної безпеки Російської Федерації йдеться про «активізацію військової діяльності» країн НАТО, про антиконституційні події в Україні і «стримування» Росії з боку США.

Україна, зокрема, охарактеризована в документі як «довгостроковий осередок нестабільності в Європі і безпосередньо біля кордонів Росії». Провину за виникнення української кризи Москва покладає на США і Європейський Союз, які, за версією російської сторони, підтримали «антиконституційний державний переворот на Україні», що призвів до «глибокого розколу в українському суспільстві і виникнення збройного конфлікту». Стосовно США в документі стверджується, що «проведення Російською Федерацією самостійної внутрішньої і зовнішньої політики наштовхується на протидію з боку США і їх союзників по НАТО, які прагнуть зберегти домінування у світових справах».

Політичний сенс цього рішення – створення на західному напрямку трьох нових дивізій – абсолютно очевидний. Фактично, це є російська відповідь на підготовку до розгортання передових сил НАТО в балтійських країнах, а також у Польщі і Румунії, що, у свою чергу, стало асиметричною відповіддю на російські військові авантюри в українських Криму та на Донбасі, а також на постійне провокування і порушення повітряного та морського кордонів країн Балтії та Північної Європи. Тобто, рішення про розгортання трьох нових дивізій – це ще один доказ того, що Росія нестримно рухається до нової «холодної війни» із Заходом.

Стосовно рішення щодо вчасної підготовки Росії до вступу України в НАТО, то воно начебто також має право на життя, оскільки український напрямок – п'ять областей на кордоні з Росією – загалом завжди вважався безпечним для Росії, і там, за даними російських військових експертів, не було розгорнуто жодного військового з'єднання. Але це є чистої води лукавство з боку російської сторони.

Генерал-майор Сергій Севрюков отримав штандарт командувача 49-ї загальновійськової армії ЮВО.

У період загострення російсько-українського конфлікту Кремль був змушений відправити туди частини і з'єднання з інших військових

округів ЗС РФ, включно з Центрального і Східного, створивши угруповання російсько-терористичних сил на Донбасі у 42-45 тисяч осіб, а також угруповання російських військ близько 45-50 тисяч осіб на кордоні з Україною.

Як відомо, у 2009 році в рамках «сердюковської військової реформи» в Росії відбувся болісний перехід від дивізійної структури Сухопутних військ до бригадної. Небезпідставно вважається, що бригада, яка формує батальйонні тактичні групи, значно ефективніша саме у локальному конфлікті. Що, до речі, і було продемонстровано під час «гібридної війни» Росії в Криму та на Донбасі.

Але якщо готуватися до масштабної війни із Заходом (НАТО), то повноцінні дивізії Сухопутних військ із відповідними засобами посилення – це фактично маленькі армії, які практично є значно зручнішим інструментом саме у великій (звичайній) війні. І, на жаль, не виключено, що рішення про створення трьох нових дивізій Сухопутних військ – це лише початок нової реорганізації Сухопутних військ ЗС РФ в плані їх підготовки до великої війни із Заходом (НАТО).

Сьогодні у Сухопутних військах ЗС РФ є лише три дивізії: 2-га гвардійська Таманська мотострілецька дивізія (Калінінець), 4-та гвардійська Кантемирівська танкова дивізія (Наро-Фомінськ), що були

відновлені у 2013 році (сьогодні передані від 20-ї загальновійськової армії до складу новоствореної у червні 2015 року 1-ї гвардійської танкової армії) і 18-та кулеметно-артилерійська дивізія (с. Гарячі Ключі, Курилські о-ви). Всі інші з'єднання – бригади.

Управління 1-ї гвардійської танкової армії у Баковці (Одинцово Московської обл.) було сформовано у зв'язку з переведенням у Воронеж із Муліно (Нижній Новгород) управління 20-ї загальновійськової армії. Переведення управління 20-ї армії до Воронежа було викликане необхідністю розгортання постійного угруповання військ Західного ВО на кордоні з Україною. Це угруповання і було об'єднане управлінням 20-ї армії.

Попередньо планувалось, що до складу 20-ї армії з управлінням у Воронежі увійдуть: 9-та Червонопрапорна окрема мотострілецька бригада, що переведена з Нижнього Новгорода до нового місця постійної дислокації в Богучар (Воронезька область); 1-ша окрема танкова бригада (зі створеної при розформуванні 10-ї гвардійської танкової дивізії 262-ї бази зберігання і ремонту військової техніки), що планувалась до розгортання теж у Богучарі, а також нова окрема мотострілецька бригада, формування якої розпочалось у 2015 році у місті Єльня Смоленської області.

Враховуючи останні данні, можна стверджувати, що в планах створення на західному напрямку трьох нових дивізій передбачається формування двох мотострілецьких та однієї танкової дивізій, які увійдуть до складу 20-ї загальновійськової армії. При цьому у мотострілецькі дивізії будуть перетворені дві мотострілецькі бригади, одна з яких, 33-тя окрема мотострілецька бригада, була переміщена з Майкопа до Ростовської області, а інша почала формуватися торік в Єльні (Смоленська обл.), куди в пострадянський час була виведена з Німеччини 144-та гвардійська мотострілецька дивізія, що розформована в 1998 році. Щодо третьої дивізії,

то про її розгортання оголошувалося ще раніше, а саме – йдеться про відновлення 10-ї гвардійської танкової дивізії у Богучарі (Воронезька обл.).

Таким чином, за попередніми даними, дві з трьох запланованих дивізій будуть дислокуватися безпосередньо неподалік від кордону з Україною – у містах Богучар (танкова дивізія) і Новочеркаськ (мотострілецька дивізія), а ще одна – у місті Єльня Смоленської області (мотострілецька дивізія) на кордоні з Білоруссю. Частини дивізій будуть розміщені у Воронезькій, Белгородській, Смоленській і Ростовській областях.

За оцінками західних військових експертів, створення замість бригад дивізій, чисельність яких на декілька тисяч чоловік більша, може пояснюватися тим, що армії Західного стратегічного напрямку (1-шу гвардійську танкову і 20-ту загальновійськовою) вирішено зробити значно потужнішими із ядром, як мінімум, з двох-трьох повноцінних дивізій.

Але все ж таки не віриться, що створення/відтворення та посилення двох армій Збройних сил РФ на Західному стратегічному напрямку – це суто для «убезпечення від небезпеки, що надходить до Росії від НАТО/США» та «завчасної підготовки до вступу України в НАТО». Ну не нападуть НАТО/США на Україну на Росію! Не будуть вони цього робити!

Тоді навіщо це все ініціюється Росією у прискорених темпах?

Є ще одна версія щодо цього, вона також має право на існування – це Сувалкський коридор або Сувалкський пролом. Але про це вже в іншому інформаційно-аналітичному дослідженні.

*Віце-президент
«Борисфен Інтел»
кандидат військових наук,
доцент Юрій РАДКОВЕЦЬ*

ДОВІДКОВО:

У грудні 2011 року у складі Південного військового округу ЗС РФ була сформована нова 49 загальновійськова армія (штаб – м. Ставрополь) спеціально для дій на одному з українських операційних напрямків, основні з'єднання і частини якої дислоковані на території Ставропольського краю. 49-та загальновійськова армія має у своєму складі 3 (три) мотострілецьких бригади (у т. ч. дві гірські); бойові частини і підрозділи армійського підпорядкування, а також частини забезпечення. Оперативне призначення 49 загальновійськової армії – ведення дій на Азовсько-Чорноморському операційному напрямку. Кількість особового складу 49 армії – близько 35 000 осіб. На озброєнні знаходяться до 350 танків (Т-72 і Т-90), до 1 тис. БМП і БТР, до 180 гармат і мінометів, до 100 установок «Град» і 220 зенітно-артилерійських та зенітно-ракетних систем. Протягом 2015 року, внаслідок участі частин і з'єднань 49-ї армії у російсько-українському конфлікті на Донбасі, вони активно дооснащувались новітніми озброєнням і військовою технікою, а також доукомплектовувались особовим складом до стану воєнного часу.

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

Журнал Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного